

ŽIVA ZAJEDNICA

Srpanj/Kolovoz – Juli/August 1986.

D2384E

Broj **7-8** (73)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA



Pobjednička ekipa u kvizu znanja na ovogodišnjem Susretu hrvatske kat. mladeži – Mainz II, bila je na nagradnom putovanju u Lyonu i Lurdu. Na slici: mladi olimpijaši sa svojom vjeroučiteljicom i misionarom. Vidi str. 19.

Kakvoća je važnija od količine!

Ljudi su oduvijek dobro razlikovali pojmove kakvoće i količine, kvalitete i kvantitete. U našem vremenu ta je razlika, obično u korist kakvoće, posebno u cijeni. Sjetimo se samo kako smo u prvim mjesecima, ako ne i godinama našega boravka u Njemačkoj tražili i nabavljali jeftinu robu. Danas postupamo drukčije. Neki proizvođači proizvode u velikim količinama neku vrst artikala, ali ti znaju biti lošije kvalitete, dok oni koji proizvode kvalitetnu robu, makar u manjim količinama, znaju i te kako konkurirati, što se zarade tiče, prvima. Naći nešto zbilja dobra i kvalitetna, a da ne košta mnogo, nije lako, ma radilo se i o stvarima s velikih godišnjih rasprodaja. Najbolje bi bilo, kad bi bilo moguće, spojiti izvrsnu kvalitetu i veliku količinu. Ali, ako se ne može jedno i drugo postići,

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

- Hrvatica, najbolja učenica str. 2
- Razgovor s biskupom Škvorcom str. 3
- Vjera starih Hrvata str. 4
- Stres i pastoral str. 5
- Gdje stanuje Bog? str. 6
- Što je u životu važno? str. 7
- Okom vjere str. 8
- Iz naših misija str. 8-20
- Hodočašća u Lurd str. 17-19
- † Ambroz Budimir str. 20
- Socijalni savjetnik str. 21
- Pisma čitatelja str. 22
- „Lipo ime Mijo“ str. 23
- Katholikentag pred vratima str. 24

tada ozbiljni proizvođači, naročito poljoprivrednici (u proizvodnji vina, npr.) radije proizvode „manje, a bolje” nego „mnogo, a da ne valja”.

Ovo u određenom smislu vrijedi i za kršćanstvo. Veličina i snaga jedne vjere ili vjerske zajednice, toga smo danas svi svjesni, nije u broju njihovih pristaša koliko u snazi svjedočenja dotičnih vjernika, pa makar ih bilo vrlo malo. Na početku kršćanstva djelovala je samo šačica (malo stado, kvasac, gorušičino zrno) Kristovih učenika, a što li sve nisu učinili?

Što će milijuni katolika u svijetu ako njihovo uvjerenje i osvjedočenje ne vrijedi više od obične etikete. Kakvoća je važnija od količine, velikog broja! Milijarda praznih boca nije u stanju napojiti čovjeka koji skapava od žeđe. Zato je Gandhi i govorio: „Od svih vjera kršćanstvo je najuzvišenije, ali ima i svoju slabu stranu – kršćane”.

Muke kršćanstva koje je, Bogu hvala, vrlo živo i svjedočko, nisu u tome što se duhom mlaki i malaksali iz dana u dan sve više hlade, nego u činjenici da zagrijani i vjerni svjedoci ne bivaju vatreniji, svjedočkiji, kvalitetniji.

Živimo među ljudima koji ne prihvaćaju kršćanstva. Jesmo li se kada upitali zašto je to. Jesmo li ikada pomislili da je to možda i zbog našeg nekršćanskog svjedočenja, življenja. O kad bismo bili svjesni kolikima je vatra naše vjere i ljubavi potrebna, dragocjenija i korisnija od čega što im možemo pružiti. Ako svijet umre od vjerskog nehaja, i mi smo krivi.

Zato bi bilo dobro za vrijeme ljetnih praznika o svemu ovom malo više razmišljati, zato bi bilo potrebno raspiriti vatru vjere u sebi. I radi nas samih i radi braće ljudi oko sebe. Vrijeme odmora je izvrsna prigoda za taj posao!

Ignacije Vugdelija

Urednikova riječ

Dragi čitatelji,

„Hvala Bogu da je to svjetsko nogometno prvenstvo već jednom završilo”, uzdahnuli su vjerojatno mnogi televizijski gledatelji koji su skoro puni mjesec dana na svojim malim ekranima morali, zbog mira u kući, gledati prijenose nogometnih utakmica. A uzdahnuli su slično i mnogi drugi.

I jest, istini za volju, ovdje u Njemačkoj, a i drugim zemljama Evrope – da o Latinskoj Americi ne govorimo, previše toga bilo u znaku „njegova veličanstva nogometa”. Osim stotina i stotina sati direktnog prenošenja i gledanja međunarodnih bitki za „kožnato napuhano skakalo”, koje su ljubitelji nogometne vještine pratili i u sitnim satima (a da je o ponoći bilo emitirati neko pametno predavanje, dobar koncert ili, recimo, lijep bogoštovni čin, ne znam koliko bi se „noćobdij” uključivalo u te programe!), navijači su – a silan ih je broj – i poslije utakmica satima i satima, da ne rečem danima i tjednima, čitali novinske izvještaje sa nogometnih borilišta i do u tančine razglabali svaki detalj s pojedine utakmice: golove, prekršaje, ofsajde, udarce (kaznene, lijeve, desne, s ugla), uspoređivali igrače, hvalili ili kudili suce i toliko toga. Zbilja previše, gotovo neshvatljivo!

No, da se ne bismo krivo razumjeli. Nitko razuman nema ništa protiv nogometnog športa, te ljudske vještine koja pomaže zdravlju, rasonodi, razbibrizi. Ali da čovjek našega stoljeća, i to u stotinama milijuna „primjeraka”, vidi u nogometu neki idol (i da mu se klanja!), neko ispunjenje sebe i svoje ljudskosti, to zbilja zbunjuje i rastužuje. I nehotice se nameće pitanje: zar čovjek može živjeti od nogometa, za nogomet? A što je od drugih velikih ljudskih vrednota koje očovječuju i oplemenjuju: vjere, kulture, dobrote, ljubavi... Mnoge je od njih, čini se, nogomet potisnuo u „aut.” Šteta!

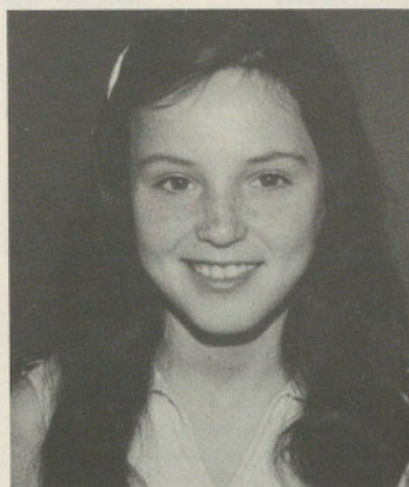
U ovom dvobroju našega lista mi o XIII svjetskom nogometnom prvenstvu nismo donijeli ništa, iako je na njemu bilo i senzacionalno lijepih stvari. Križanja prije utakmica, na primjer. Mi smo svoju pozornost usredotočili na duhovno i kulturno događanje u našim misijama koje je u lipnju bilo izvanredno bogato i koje je tisućama mladih, i ne samo mladih, pomoglo da porastu u vjeri, dobroti, mišlosti i zajedništvu. To je ipak važnije od trčanja za loptom.

Izvaci iz jednog predavanja o vjeri starih Hrvata sigurno će za mnoge biti novi, a „Lipo ime Mijo” i ovoga je puta svježije i poručljivo.

Želim vam ugodno čitanje i okrepljujući godišnji odmor.

fra Ignacije Vugdelija, urednik

Hrvatica, najbolja učenica u školi



Ivanka Vučak

Čudan je životni put današnje djece u pokretu. Mlade djevojke **Ivanke Vučak** također. Njen otac Ivan rođen je u Svibu, u Južnoj Hrvatskoj, a majka Ana u Posušju (Hercegovina). Roditelji su joj se susreli, upoznali i vjenčali 1970. godine u Australiji, gdje je i Ivanka 1972. ugledala svjetlo dana Božjega. Nakon u Australiji završenog četvrtog razreda osnovne škole, dolazi s roditeljima u Frankfurt, budući da su joj roditelji željeli biti bliže rodnoj grudi i svojim roditeljima. Odmah po dolasku u Njemačku svi se aktivno uključuju u život frankfurtske misije. Zbog svoje izvanredne sposobnosti Ivanka nije izgubila godine. Njemački je vrlo brzo naučila. Kao odlična učenica prešla je u gimnaziju i osmi razred završila odličnim uspjehom. Direktor gimnazije „Peter Peterson-Schule”, dr. Jakob, rekao je ovih dana za nju da je najbolja učenica na gimnaziji. Više je puta nastupala na Biblijskoj olimpijadi i pobirala „desetice”. Pjeva u zboru frankfurtske misije, a nastupa i u folkloru mladih. Iako stanuje poprilično daleko od misijskog centra, nije joj teško dvaput tjedno dolaziti na probe. Kad sam je upitao kamo će na praznike, odgovorila je da ide „baki i didu u Dalmaciju i Hercegovinu”, a onda na more. Odlično govori hrvatsku „ikavicu”, a ni englesko-ga nije zaboravila. AB

„Za križen”

Upravo su izašli iz tiska, na osam kaseta, pučki crkveni napjevi korizme i „Vele šetimanne” (Velikog tjedna) na otoku Hvaru pod naslovom „Za križen”. Zbirku je pripremio, obradio i izdao poznati ljubitelj pučke pjesme Ljubo Stipišić. I kako sam napisao: „Ovaj prilog donosi autentično pučko govorno predanje hvarskih žitelja koji stoljećima po kamenjaru svoj križ nose i tradiciju prenose.” Kasete se mogu naručiti u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu. Cijena (svih osam kaseta): 50,- DM.

AKTUALNI RAZGOVOR

Ustrajni i radosni rad – jamstvo dobroga vjerskog odgoja

Na poziv Hrvatskih katoličkih misija posjete naši biskupi vrlo rado i dosta često hrvatske katolike u inozemstvu. Dođu navijesti Riječ Božju, podijeliti „pečat dara Duha Svetoga“ i utješiti svoje vjernike utjehom vjere. Ovih smo dana u Frankfurtu na Majni susreli pomoćnog zagrebačkog biskupa **dr. Miju Škvorca DI** i s njim povelj kratak razgovor.

● *Oče biskupe, ovih posljednjih tjedana Vi ste posjetili nekoliko misija naše iseljene Crkve u S. R. Njemačkoj. Recite za čitatelje „Žive zajednice“ glavni razlog svoga dolaska na ove strane, gdje ste sve bili te kako je i u kojoj mjeri naš vjernički puk sudjelovao u bogoštovnim činima koje ste Vi predvodili?*

– Mene su u Njemačku pozvali voditelji naših misija iz Stuttgarta, Frankfurta i Offenbacha, oči Zmire, Begiči Mandac. Došao sam prije svega da podijelim svetu potvrdu poodrasloj djeci. Imali smo dosta krizmanika (preko 140 u Stuttgartu, preko 340 u Frankfurtu, preko 40 u Offenbachu). Svetu sam potvrdu dijelio u stuttgartske „konkatedrale“, u frankfurtske „carske katedrale“ i u velikoj crkvi sv. Josipa u Offenbachu. Uz krizmanike je svečanostima prisustvovalo mnogo naših vjernika. Osim svete krizme imali smo i drugog „svetog posla“. Prije svega ispovjedili smo mnogo djece i odraslih. U Stuttgartu sam vodio razgovor s mladima. U Frankfurtu je na Antunovo bila ispovijed za mnoštvo vjernika i posebna sveta Misa s blagoslovom djece, kao što to imamo i u domovini. Nijemci ne rade na dan 17. lipnja. To smo mi Hrvati proslavili u Frankfurtu s našim vjernicima kao dan zahvalnosti i molitve za domovinu te kao dan molitve za duhovna zvanja.

● *Vi ste u povodu podjeljivanja sakramenta sv. potvrde mnogo razgovarali s našim mladima. Razgovarali ste i s njihovim roditeljima. Poznato Vam je dobro da je našoj mladeži na Zapadu posebno teško, u opasnosti je da se vjerski i narodno izgubi. Kako gledate na rad naših misija s mladima i da li bi nešto moralo biti drukčije? Recite nam ukratko koji su Vaši dojmovi s obzirom na naše*

mlade koji rastu u inozemstvu kao i s obzirom na sve ostale hrvatske katolike koji se nalaze na tzv. „privremenom radu“?

– Broj mladih je u inozemstvu, prije svega u Njemačkoj, porastao. To je naša radost, jer volimo život. Ali je za nas žalostno, kad vidimo mlade u tuđini, možda zauvijek otuđene staroj domovini. Teško je govoriti o posebnoj krizi i teškoćama za mlade na Zapadu. Sav je svijet i Zapad i Istok, i Sjever i Jug. Ideologije preskaču granice. Zavodništvo je posvudašnje. Mladi znadu za sva kretanja gotovo istog dana kad se jave. Meni se čini da roditelji prekasno spoznaju što sve djeluje na njihovu djecu. Mnogi su slabo pripravnici da odgovaraju na njihove teškoće i tjeskobe. U velikim gradovima napasti na mlade reže odasvud, to je istina. Dovoljno je vidjeti izloge, ilustrirane magazine, svodničke emisije. Jedva tko znade kakva sve anonimna središta sve to režiraju i svjesno mlade kvare.

Mogu li se misije u tome snaći? Pitanje se postavlja kao i pred naše župnike u domovini. Osim hranjivog vjeronauka smatram da je veoma potrebno da mladi u misijama osjete privlačnu snagu dobrote, radosti i jedinstva. Gdje se to ostvari, mladi se dobro orijentiraju i sakramentalno jačaju.

Teško je reći na kome je najveća odgovornost i za mlade i za odrasle u ino-

zemstvu. Biskupski „izleti“ iz domovine ne mogu ljude preobraziti i spasiti. Samo ustrajni i radosni rad naših svećenika, časnih sestara i njihovih pomoćnika, prije svega savjesnih roditelja, jamče za dobar odgoj naših iseljenika.

● *Dužnost je svakog biskupa da „nagleda“ vjerničku zajednicu, da je utvrđuje u vjeri, da je sokoli, ali i da je, ako je to potrebno, čak i kara. Što u ovoj perspektivi imate reći, bolje kazano poručiti našem vjerničkom narodu koji svoju muku muči na „babilonskim vodama“ Zapada u borbi za sretniji život?*

– Teško mi je shvatiti da neke male biskupije imaju biskupe, a golema mnoštva iseljenika nemaju svoga biskupa – pastira. Sve veći je ponor između biskupa iz domovine i vjernika izvan domovine. Naša su prva zaduženja kod kuće, a naši radnici u tuđini sve manje idu kući. Kad bi jedan okretan čovjek, pun pavlovske revnosti, obilazio sustavno naša misijska središta, razvijao pri tome neke velike teme za odrasle i za mlade, dobro organizirao pomoć iz domovine, svakako bi se mnogo toga spasilo.

Dok toga nema, velika odgovornost leži na našem Delegatu za vanjske radničke misije i na njegovim pomoćnicima.

Više puta rekoh Hrvatima vjernicima u tuđini: Najveći dio posla oko vjerskog života počiva na malim ljudima i njihovoj vjernosti. Očinska pažnja i majčinska ljubav povezuju djecu u kućnu i u misijsku zajednicu. To najbolje znadu naši misionari.

● *Oče biskupe, hvala Vam za ovaj razgovor.*

Razgovarao: Ignacije Vugdelija



Biskup Škvorc blagoslivlja Božji narod na Misi za domovinu i duhovna zvanja u Frankfurtu.

Vjera starih Hrvata

U prostorijama Hrvatske katoličke misije u Stuttgartu održao je 26. travnja 1986. godine svećenik splitsko-makarske nadbiskupije, vlč. Ante Škobalj, arheolog, znanstvenik i pisac, nesvakidašnje i vrlo zanimljivo predavanje o „Vjeri starih Hrvata“.

Široj hrvatskoj javnosti on je poznat kao pisac knjige „Obredne gomile“. U tom vrijednom djelu don Ante vrlo stručno i znalački istražuje i opisuje kamene gomile, gradine i stečke koji se nalaze u krajevima u kojima žive Hrvati. Te tajnovite gomile i gradine smatraju se ilirskim, a stečki, drevni nadgrobni spomenici, bogumilskim rukotvorinama. Poslije dugogodišnjeg istraživanja don Ante je došao do zaključka da kamene stečke i gomile nisu ni ilirski ni bogumilski, nego – hrvatski spomenici. Mogu se vidjeti samo u krajevima u kojima živi hrvatski živalj.

Nakon predavanja o „Vjeri starih Hrvata“ slušateljima je, iako je tema pre malo istražena i zanemarena, postala jasnijom pravjera, podrijetlo i ime Hrvata. Saznali smo da je pravjera starih Hrvata bila dualistička, tj. da su vjerovali u dva počela: počelo dobra i počelo zla. Ta počela shvaćana kao svjetlo (dobro) i tama (zlo) uvijek su u međusobnoj suprotnosti. I poslije pokrštenja Hrvata, pa sve do naših dana, prisutne su u raznim vjerskim običajima primjese te pravjere. Crkve su, npr., građene na vrhuncima brda, „svitnjaci“ ili krijesovi također su paljeni na vrhovima, za mjesečeve mijene nije se radilo, a priče o vilama, vukodlacima, sedmoglavim zmajevima i slično prepričavane su uz ognjišta kroz sve naraštaje. Izvanredne dokaze za ovu povezanost vjere i pravjere Hrvata otkrio je don Ante svojim istraživanjima u špiljama (pećinama) svećenika-pustinjaka na otoku Braču. Suprotno mišljenju sveučilišnog zagrebačkog profesora Hamma, Škobalj vidi vezu između drevne Bosne, njenih vjerskih poglavara „didova“, Poljičke republike i bračkih pećina, zvanih „pustinja“. Za njih on tvrdi da nisu nastale između šestog i osmog stoljeća, kako to misli Hamm, nego u 15. stoljeću, u vrijeme bježanja hrvatskog življa ispred turskog osvajачkog nadiranja. Svoje predavanje potkrijepio je don Ante lijepim dia-snimcima iz jedne



Nekropola stećaka u Radmilji kraj Stoca (Hercegovina)

bračke „pustinje“ kraj Bola. Ispod najvišeg vrha otoka Brača, u blizini sela Murvice, nalazi se u pećini hram svećenika-pustinjaka, nazvan „Zmajeva špilja“. Isklesan u pećinskom kamenu, hram je sazidan u stilu starohrvatskih crkava gdje svjetlo i sjene, uz klesarsku umjetnost, izražavaju nepatvorenu ljepotu.

U špilji se zrcali Kristov i Gospin lik (u polumjesecu), obasjani žarkim mediteranskim suncem, nasuprot tami i zmaju sa sedam kvrga na poganom jeziku i čeljusti koji huli na Boga i pravdu. Cijeli je prizor okružen nedovršenim liko-

vima anđela – nebeske vojske. Jedini dovršeni anđeo okrunjen je krunom hrvatskih kraljeva Tomislava, Krešimira i Zvonimira, istom onakvom kakva se vidi na liku hrvatskog vladara u splitskoj prvostolnici. Ovaj divni spomenik naše vjere i kulture na otoku Braču kao i grobovi oko njega ne samo da su zapušteni nego su i vandalski oskrvrnjeni, razbijeni i oštećeni. Opširnije o ovoj zanimljivoj i važnoj temi može se saznati iz najnovije Škobaljeve knjige „VJERA STARIH HRVATA“. Knjiga se može naručiti kod autora ili u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu. *Prisutnik*

Poljica – samoupravna seljačka republika

Među našim svijetom je puno više poznata Dubrovačka gosparska republika sv. Vlaha, nego Poljička seljačka republika sv. Jurja. Stoga je korisno i pohvalno što je Kršćanska Sadašnjost lani objelodanila pripovijest *Prsten*, od *Jurja Božidara Marušića*, koji je na pristupačan pripovijedački način opisao povijest Poljica od dolaska Hrvata na Jadran pa sve do naših dana.

Središnji i najvećio dio Marušićeve knjige posvećen je pričama, legendama i povijesti iz života Poljica u turske zemane, to jest u 16. i 17. stoljeću. U kratkim i čitkim poglavljima pisac dočarava to davno doba kad se demokratski birao veliki knez na Jurjevskoj ledini, podno suroga Mosora, sve dok tim proplanom nije zavladao Ahmedbeg 1530. g. Ali, „svaka sila za zemana, a nevolja redom ide“, pa tako odoše i Turci koje su Poljičani konačno potukli i protjerali 1699. g. Tu je i legenda junačke djevojke *Mile Gojsalića*, koja je zavela turskog

zapovjednika i potpalila barut u njegovu taboru.

Kao i Dubrovačku, tako su i Poljičku republiku dokinuli Napoleonovi maršali. Poljičani su se žilavo oduprli francuskoj soldateski, ali su konačno bili potučeni na brdu Perun 1805. U svojim „Uspomenama“ maršal Marmont opisuje i doživljava Poljica kao idiličnu seljačku republiku, što je vjerojatno često i bila: „Sigurno, pogled na ovu malu zemlju, govori u korist njezina načina upravljanja. Ničega ne bijaše pravilnijeg, ništa pojmljivijeg od njihova poljodjelstva, ničega pristalijeg od njihovih sela.“

Uz knjigu je priložen i zemljovid Poljica koja se veru od mora preko Mosora do Cetine. Danas se Poljički dekanat i Društvo Poljičana zdušno brinu da se njeguje velika tradicija male Republike. Tako je 1983. g. B. Papandopulo skladao Poljičku pučku misu, koja je svečano praižvedena na Jurjevoj ledini 29. travnja 1984. g. Jamačno, bez Poljica, Hrvatska bi bila sirotica. Sz.

Regionalna sjednica pastoralaca
u Aachenu

Stres i pastoral

Carški grad Aachen, grad iz kojeg je Karlo Veliki upravljao Evropom, danas broji 245.000 stanovnika. U mjesecu rujnu ove godine u njemu će se održati 89. njemački **Katholikentag** pod motom „Dođi kraljevstvo Tvoje”. U tom gradu su, u prostorijama Hrvatske katoličke misije, Friedrichstr. 20, održali svoj redoviti pastoralni susret 11. 6. 1986. svećenici i pastoralni suradnici Sjeverne Rajne Vestfalije.

Predavanje na temu „**Stres u pastoralnom radu**” održao je vlč. Branko Simović.

To je bio prikaz studije američkih biskupa. Stres je prisutan i u životu svećenika kao i u životu ljudi današnjeg vremena.

Da bi se čovjek, u ovom slučaju svećenik, mogao popraviti i izliječiti od stresa, potrebno je da upozna simptome, uzroke svoga stresa, a to često nije lako.

Svećenik bi se trebao ugledati u Isusa koji je i radio i molio, imao prijatelje i odmarao se. Dakle, molitva, rad, prijateljstvo i odmor četiri su vrlo važne točke koje mogu pozitivno utjecati na obnovu svećenika i oslobađanje od stresa.

Ukazano je da na stres utječu:

a) okolina, b) shvaćanje i proživljavanje te okoline te c) emocionalna napetost koja nastaje u toj okolini. Biti u svijetu, ali ne od svijeta, nije lako, međutim svećenik će sve učiniti da ne postane žrtva stresa.

Ovdje je vlč. Branko Simović pokazao kako postoje razne mogućnosti koje svećenika jačaju: duhovne vježbe, briga za tjelesno zdravlje, solidna teologija, duhovni vođa...

Na kraju je upozorio da se svatko može upitati gdje spada – u A ili B. U psihologiji naime postoje tipovi A i B.

Tip A nastoji biti što aktivniji. Tip B upada u opasnost da doživi stres kad god se od njega nešto više zahtijeva.

I jednom i drugom potrebna je mjera po Duhu Kristovu. A tu mjeru opet će naći pod spomenute četiri točke: molitva, rad, prijateljstvo i odmor.

Nakon toga razvila se diskusija u kojoj se pokazalo da smo svi pomalo zahvaćeni stresom.

Vlč. Stjepan Penić izvijestio je ukratko o sjednici „šprehera” u Frankfurtu i osvrnuo se na susret mladih koji će se održati 17. 6. 86. u Essenu.

Kratki prikaz o Katholikentagu u Aachenu dao je p. Mato Kljajić. Po završetku radnog sastanka, p. Mato Kljajić počastio je sve prisutne dobrim ručkom koji su pripremale vrijedne domaćice misije Aachen, a pomagao im je i pastoralni suradnik Ivan Rušev.

Zapjevali smo i imendansku pjesmu budućim svećarima: fra Anti Aniću i vlč. Antonu Szlaviczu.

Nadamo se da će i ovaj susret bar donekle pomoći da se umanje stresovi u životu naših pastoralaca.

Jozo Župić

Vijećanja Bavorske regije

Glasnici Kristova mira

Skoro svakog mjeseca održavaju hrvatski svećenici i pastoralni suradnici Bavorske regije svoje redovite sastanke uvijek u drugoj misiji. Brigu o ovim našim susretima vodi „špreher” regije, a u ovom trenutku to je p. Stjepan Bolkovac SDB. Ovaj puta, 9. VI. 1986., sazvan je sastanak u Bamberškoj hrv. kat. misiji.

Dohrlili su misionari i pastoralni suradnici u lijepom broju (22) i u gostoljubljivom i srdačnom okruženju što su ga stvorili misionar p. Stjepan Pavoković SDB, te njegov socijalno-pastoralni suradnik g. Vido Barišić. Misio-

nari i pastoralni suradnici su raspravljali o veoma aktualnoj temi – o jesenskom susretu mladih Bavorske regije, koji će se održati pod motom:

„**Kriste, mira tvog da budem glas!**”

Münchenska misija, na čelu sa fra Josipom Zrnčićem, ovoga se puta rado prihvatila glavne organizacije. Na sastanku je bilo riječi i o nedavno održanoj biblijskoj olimpijadi u Frankfurtu. Unatoč određenim problemima koji prate sadržaj ili način održavanja ove vrijedne manifestacije naših mladih, ona je ocijenjena kao lijep, zanimljiv, koristan i pobudan susret mladih hrvatskih vjernika u Njemačkoj, gdje se jednom u godini svi zajedno nađu.

Poslijepodne je iskorišteno za razgledavanje brodom veoma lijepog i simpatičnog

grada Bamberga – zbog toga ga Nijemci nazivaju njemački Rim – koji u svojim bogatim spomenicima krije mnoge povijesne, kulturne, znanstvene i turističke znamenitosti.

Stjepan Bolkovac

Marienthalski križni put

*Koračamo umorno tiho
noseći životni križ,
iako ne težak kao Tvoj,
jer Ti ga, Gospode, pomažeš nositi
beznadnom puku Tvom.*

*Na usnama molitva duga, spora,
u oku suza neskrita, peče gorka,
u mislima prostranstva široka,
želje nam daleke nestvarne
k'o staza pjeskom posuta.*

*U tuđem Marienthalu
Majku molimo svoju.*

*Dok pred očima blista Sinj, Olovo,
Trsat, Tekije i Hrvatska
Bistrica naša,
pred nama u mislima našim
koračaju mnoge majke
i samo jedna najdraža – nebeska Mat.*

Marijan Kutleša, Mülheim / M.

Svakidašnja jadikovka

*O Bože, Bože, sjeti se
i ljubavi, i pobjede,
i lovora, i darova...
O Bože, tek da dovrši
pečalno ovo lutanje
pod svodom koji ne čuje...*

Tin Ujević



Naši pastoralci iz Bavorske regije odlučili su da se regionalni susret mladih održi pod motom: „Kriste, mira tvog da budem glas”. Na slici: pastoralci u Bambergu.

ZA MLADE

Gdje stanuje dragi Bog?

Duga je bila godina. Svaki dan u školu. Svaki dan pisanje domaćih zadaća. Učenje pjesmica napamet. Računi, strani jezici, životinjsko carstvo, kemijske formule...

Ljetno sunce peče. Marko broji na prste zadnje dane škole. Svaku večer sanja o odmoru i stalno misli na očeve riječi: „Kad budeš imao praznike, poći ćemo skupa na odmor. Bit ćemo sami.” I došao je taj dugo očekivani dan.

Otac i sin, svaki sa svojim rusakom, krenuše na put. Mama je ostala kod kuće, a njih je ispratila lijepim riječima i obojici stavila malo hrane u njihove rusake. Dobro će im doći kad se umore.

Išli su leđima okrenuti suncu. Putem su se šalili, zastajali, znojni su prolazili pokraj jednog potoka i u njemu oprali ruke. Dobro su se udaljili od kuće. I umoriše se. Sjedoše ispod jednog stabla. Odvezaše svoje rusake i založiše malo. Marko je mislio na svoju mamu koja je tako dobra i koja je mislila na njega i na njegov umor. Sve je slatko pojeo što mu je mama stavila, a i popio svježi sok.

Kad su to pojeli, obojica se ispružiše na travu. Otac je vrlo brzo zaspao. Marku se nije spavalo, pa je budio oca i molio ga da krenu dalje. Ocu se nije žurilo. Obrisao je znoj sa čela, a Marku odgovorio da ne navaljuje, jer daje svejedno gdje će prenočiti. To može biti u nekom sjeniku ili na rubu šume pokraj nekog grma. Gdje spavali da spavali, u rusacima imaju i po jednu deku. Marko je zaželio da spavaju vani, pod vedrim nebom. Želio je doživjeti zvjezdanu noć.

I krenuli su, jer je put još dalek. A kako je tek suncu, mislio je Marko. Ono mora tolike daljine prelaziti i po čitav dan obasjavati i grijati svijet.

Sjetio se priče o suncu i dječaka koji je pitao sunce: A gdje spavaš, sunce? Kamo odlaziš svake večeri?



Nije nikome lako odgovarati na velika pitanja koja postavljaju mladi

– Nema meni mnogo odmora. Moram da svijetliti i grijati. Ne spavam nikako. Samo se ovako malo spustim da odahnem, a za to mi treba po pola sata i više da se ohladim malo, jer kad bih ovako užareno sjelo na drvo ili u travu, sve bi izgorjelo. Zapalilo bi seve, čak bi i kamen gorio, a more bi uzavrelo, pa bi se sve ribe i morske životinje skuhalo. Zato moram paziti da se najprije ohladim. To možeš i ti vidjeti kako se polako spuštam i postajem crveno.

Upravo se u taj čas spuštalo veliko i crveno sunce iza brežuljaka i iščezlo Markovim očima.

A on je u mislima nastavio dalje priču o suncu:

– A zašto ne svijetliš i noću, da bi i noću bio dan?

– Zašto? Pa moram ići s druge strane zemlje svijetliti i grijati, a dotle na ovoj strani ljudi mogu bolje spavati. A da ne bi bio posve mračniji mrak, onda se upale zvijezde i mjesec. Samo, mjesec je skitnica. Odluta nekamo i onda ga nema po više noći. Skita se kojekuda, ili spava, a onda dođe mršav i neispavan i slaba korist od njega dok se ne oporavi. Ljudi su se dobro dosjetili pa su izmislili i uredili električno svjetlo, jer je mjesec nepouzdan i ne vrši svoju službu kako treba.

Dok je Marko razmišljao, sunce je već davno iščezlo i spustio se mrak, a s njim i prve zvijezde. Otac i Marko potražiše zgodno mjesto gdje bi prenočili. Nađoše ga ispod velikog stabla – lješnjaka. Prostrli su deke po travi, ispružiše svoja umorna tijela i gledahu obojica u beskonačno, visoko, tamno, plavo nebo.

– Ja vidim tri zvijezde, rekao je Marko.

– Ja samo dvije, doda otac.

– Sada ih je već pet. Što se duže gleda, sve ih je više, Marko će.

– I ja ih vidim pet, otac će.

Najednom je cijelo nebo bilo posuto zvijezdama. Velike, manje, i sasvim male, sjajne, sjajnije, bliže i udaljenije.

– Tu su milijuni zvijezda koje nitko ne može prebrojiti, reče otac.

– Je li istina, da gore stanuje dragi Bog? upita Marko.

– Mnogi ljudi to vjeruju, reče otac.

– A ti, vjeruješ li i ti? Marko će opet.

Otac nije znao kako odgovoriti, pa je počeo kazivati o ruskim astronautima koji su govorili kako su obletjeli mjesec i kako svemir ispituju, ali su po dolasku na zemlju kazali da Boga nisu vidjeli. I nadodao, da to ne bi bio dokaz, jer se ništa ne može usporediti s Bogom koji je to sve stvorio.

Marko je navaljivao i molio oca za mišljenje.

Otac je rekao: „Ja vjerujem da je Bog također

gore”. Njegov odgovor nije potpuno zadovoljio Marka. Marko je opet nastavio: „Ja također vjerujem. Ja sam u crkvi vidio sliku na kojoj je prikazan dragi Bog kako sjedi na nebu, ispod je zemlja, a sasvim ispod je pakao.”

– Tako su ljudi ranije predstavljali sebi nebo i zemlju i pakao, reče otac, ali treba razlikovati predstavljanje od znanja. To nitko ne zna.

– Ni ti? upita Marko.

– Ne, ni ja, Ali je sigurno da pakao nije dolje ispod zemlje.

– A gdje je onda?

– Pakao je tamo gdje se ljudi mrze, gdje se muče i ubijaju.

– A gdje je to?

– To može biti posvuda. U svakoj kući. U tvornici. U ratu.

– Ali ne u crkvi.

– Pakao može biti i u crkvi. Ako se tamo ljudi optužuju, umjesto da opraštaju. Ako se mrze, umjesto da ljube. Ako dolaze u crkvu misleći da su bolji od drugih. Posvuda je tu komad pakla.

Marko je o svemu tome razmišljao neko vrijeme a onda nastavio: „Ali dragi Bog je u nebu”. Time je htio nebu dati prednost pred paklom i nekako je sigurniji za Boga.

„Da, slažem se”, reče otac, „ali vjerujem da je s nebom kao i s paklom. Ono može biti i ovdje i tamo”.

Nebo je, ja u to vjerujem, uvijek tamo gdje se ljudi vole, gdje se pomažu i gdje žive jedan s drugim u miru. U Bibliji stoji: „Gdje je ljubav, tu je Bog, jer Bog je ljubav.”

Marko je ponovno mislio o tim očevim riječima i zaključio: „Ako je to tako, ako je on u nebu, a nebo može posvuda biti, tada bi i dragi Bog morao biti posvuda.

– Može li on i u školi biti?

– Ja vjerujem, odgovori otac.

– Može li biti na željezničkoj stanici?

– Mislim da može.

– Može li biti posvuda, istodobno posvuda.

– Da, on to može.

– To sebi ne mogu predstaviti i to ne može nijedan čovjek, reče Marko.

– Dragi moj Marko, završit ćemo razgovor s riječima iz Biblije: „Boga nikad nitko nije gledao; ako ljubimo jedan drugoga, Bog ostaje u nama, i njegova je ljubav u nama savršena. Jer tko ne ljubi svoga brata koga vidi, ne može ljubiti Boga koga ne vidi”.

– Pogledaj, eno jedne krijesnice, šapnu Marko, sada se može nešto zaželjati.

– Ja želim da duboko i dugo spavam, reče otac i sklopi oči.

Marko je još neko vrijeme gledao u beskonačnu daljinu svjetlucavog zvjezdanog neba, a tada je zaspao i slatko usnuo.

Jozo Župić

Što je ljudima u životu važno?

Heidi Jastrow, srednjoškolka iz Wankendorfa kaže: „Moj liječnik mi je rekao: „Postoje stvari između neba i zemlje, koje čovjek ne može objasniti““.

Ja sam nemiran i žilav tip djevojke koja ne može mirovati, pogotovo ne u 16. g. života. Ali dogodilo se nešto što je ubrzo promijenilo moj život. Bilo je to 30. travnja 1982. godine.

Kako sam rado igrala košarku, toga sam dana nezgodno skočila tako da su mi oba kuka ispala iz zglobovna čašica. Pružena mi je pomoć, ali sam zbog velikih bolova jedva mogla hodati. Na ljetu su se stvari jako pogoršale. I dok su se moji vršnjaci zabavljali i igrali u kupalištima, ja sam pokušavala na štapovima moje prve korake koji su zbog bolova bili neizdrživi.

Nakon svih pregleda i testova konačno se došlo do dijagnoze koja mi nije davala nikakve nade u skoro ozdravljenje, naročito ne na desnoj nozi. Moja „sportska duša“ hvatala se sada za par štapova u ruci. Nakon tri mjeseca svih mogućih terapija, dospjela sam na operacioni stol jedne klinike u Kielu. Upravo pred Božić počela sam polako šepajući svoju prvu šetnju. Ali sreća je potrajala samo tjedan dana jer se sada bolest naglo pogoršala na lijevoj nozi.

Mislila sam kako nikada više bez štapa neću moći hodati i ta me je misao bacila u tešku depresiju. Pitala sam se kako Bog može ovo dozvoliti i zar ne vidi moju patnju i tako žarku želju za ozdravljenjem?

Moji su me roditelji religiozno odgojili. Znala sam da je Bog poslao svoga Sina Isusa Krista na zemlju da podnese muku i smrt za grijeh ljudi. I svako tko ga usrdno moli, da mu on i oprost!

Sve je to meni bilo poznato, vjerovala sam i htjela sam živjeti kao kršćanka. Ali, gdje je Bog ljubavi u ovoj mojoj beznadnoj situaciji? Gdje je snaga te ljubavi, i ako je čitava vjera istina, svom se onda i dokazati- tako sam govorila mome Bogu.

Polu godine kasnije uslijedila je druga operacija koja je dobro uspjela i bilo je veliko olakšanje za mene pri pomisli da ću opet moći hodati. Ali ovoj priči još nije kraj.

Zbog operacija su se mišići na nogama sada stegli, postali kraći, tako da su pritiskali na koljena i zglobove, te se ovi nisu mogli savijati pri pravljenju koraka. Hodanje je bilo nemoguće.

Ovoga puta izgledi na bolje bili su vrlo minimalni. Sve teže i teže sam se pokretala i moja je tragedija postala nepodnošljiva. Bez ikakve nade da ću se izliječiti, doživljavala sam sebe samo kroz bolove i tešku budućnost u invalidskim kolicima. Sve utjehe i nade u ozdravljenje razbijale su se o zid moga oča-

janja. Nitko mi ne može pomoći-pa ni Bog! Trebam prihvatiti njegovu volju? NIKADA!

Ali, Bog u svojoj velikoj ljubavi nije me zaboravio!

Borba u meni je trajala mjesecima i došla sam tako do spoznaje da se trebam ipak pokoriti Božjoj volji i prihvatiti svoju patnju. U lipnju 1983. g. odvezla sam se na „Kirchentag“ u Hannover. U razgovoru sa svećenikom odjednom mi je postalo jasno da Bog nikada ne čini stvari koje ljudima nanose boli, nego da je stalno uz njih da im bude u pomoći u svim njihovim životnim situacijama. Ova me spoznaja razalosti jer sam se u mojoj bolesti toliko bunila i vikala na Boga. Zato sam ga sada molila da mi sve oprost. Bog je Bog – jer čuda čini!

Na moje pokajanje i molitve poslao mi je odgovor.

Kada sam iste večeri došla kući, osjetila sam da me manje boli te da su se karakteristične otekline na zglobovima znatno smanjile, gotovo nestale. Sjetih se da sam zajedno sa svećenikom molila i za moje tjelesno zdravlje. Ne mogu objasniti kako i zašto, ali odjednom sam bacila štapove i na oči svoje začuđene prijateljice počela hodati, čak i uz stubu što je dotada bilo potpuno nemoguće.

Još iste večeri pokušala sam vježbanje koljena. Nestalo je bolova i škripanja u zglobovima! Sve je išlo u najboljem redu. Moje cijelo tjelesno i duševno stanje se u nekoliko se-



Isplati se vjerovati u Isusa Krista. On usrećuje one koji mu se predaju.

kundi izmijenilo. Dva dana kasnije mogla sam izdržati osam sati rada u vrtu.

Osim divnog osjećaja da je s mojim nogama sve u redu, drugih tegoba nije bilo.

Liječnik me pregledao i u čuđenju napisao na kraju moje povijesti bolesti: „Postoje stvari između neba i zemlje, koje čovjek ne može objasniti!“

Jedno sam naučila: isplati se u Isusa Krista vjerovati i njemu se u životu predati. On svakoga čovjeka ljubi onakvog kakav je, i on može nemoguće mogućim učiniti.

Priredila: Nada Eremut

Iz domovinskog tiska o mladima

Studentski list (Zagreb, 7. 6., br. 928-929) piše:

„Mladen Kevo je istakao neodmjerjen pristup vjerskoj problematici: 'Mislim da problemu odnosa mladih i vjere pristupamo sektaški. Evo i zašto. Diskusije najčešće vodimo unutar Saveza socijalističke omladine, da ne kažem da ih najčešće vodimo među mladima koji su članovi Saveza komunista. Dakle, vodimo ih sa onima koji ne idu u crkvu. To je onda razgovor gluhih. Čini mi se, bespredmetan. Ja bih upitao koliko smo kao Savez socijalističke omladine sposobni voditi dijalog s našim kolegama koji su vjernici, kojih nije mali broj. Međutim, mi ovom problemu pristupamo neodmjereno i tu je poseban problem kod katoličkog dijela vjernika. Govori se da je potrebna otvorena borba na licu mjesta u vezi sa negativnim pojavama, odnosno u vezi s nekim pravima koja crkvi po Ustavu ne pripadaju. Ali, nigdje ne stoji što je to otvorena borba na licu mjesta, kako se to bori, da li je to zatva-

ranje svećenika, represija nad vjernicima, ili je to zapljensivanje stolova za stolni tenis koje crkveni oci nabavljaju. Meni ovo liči na licemjerje jednog društva. Naime, ljutimo se što drugi pružaju mladima ono što mi sami ne možemo. Savez socijalističke omladine mora, prije svega, voditi dijalog sa svima, biti otvoren sam za kritiku vlastite slabosti bilo s koje strane ona dolazila i onda kritizirati druge“.

Politika (Beograd, 7. 6.) donosi viđenje odnosa mladih prema religiji dr Esada Čimica:

„Mlade za religiju vežu dva dominantna momenta: ili težnja za celinom osmišljavanja sveta, ili potreba za osloncem u humanizaciji sveta. Sva domaća istraživanja pokazuju da su naši mladi podeljeni u tri broćano jednake grupe: ateisti, vernici, ravnodušni. Među ravnodušnima je najviše loših đaka, asocijalnih i huligana, a vernici i ateisti poštuju isti sistem vrednosti, samo kategorije drugačije rangiraju, ili im prilaze iz drugog ugla“.

KARLSRUHE

Ljepote najljepšeg mjeseca

Svibanj, najljepši mjesec u godini, pun cvijeća, zelenila, pjesme i radosti posvećen je najljepšoj i najsvetijoj od svih stvorova Bl. Dj. Mariji. Nekad smo je slavili lijepim i rado posjećanim **svibanjskim pobožnostima**. Danas, u treći za zaradom i pohlepom za užicima, sve se to zaboravilo. Ipak naša misija već drugu godinu s velikim uspjehom obavlja tu veoma lijepu pobožnost, dakako prema svojim mogućnostima. Svaki dan osim nedjelje i blagdana, u 7. s. navečer, kupi se narod Božji, moglo bi se reći elitni dio misije, u prostorijama za održavanje vjeronauka i crkvenog pjevanja na moljenje krunice. Osobito zadovoljstvo pružaju nam djeca kojih broj neprestano raste i koja se upravo natječu u dolaženju i aktivnu sudjelovanju. Krunica se moli uz prikazivanje odgovarajućih dijapozitiva, a između pojedinih desetaka pjevaju se pjesme koje odgovaraju otajstvima koja se mole. Kako je to lijepo i pobožno, vidi se po oduševljenju odraslih i po broju djece. Na kraju se mole litanije Majke Božje. Dao Bog da bude ploda od ove zaista lijepe pobožnosti.

Majčin dan nismo zaboravili. I to je dio svibnja. Jedan dan tog najljepšeg mjeseca



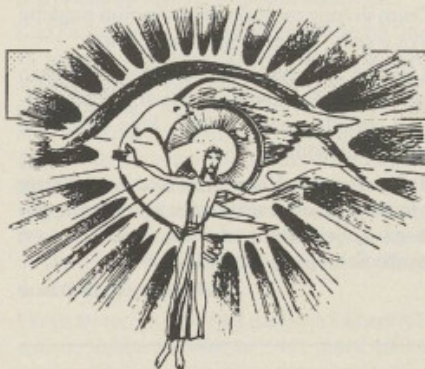
Misionar Ivan Plješa pozdravlja goste na proslavi Majčina dana u Karlsruheu

posvećen je i našim dragim majkama. Tko da se toga ne sjeti? Uoči Majčinog dana, 10. svibnja, skupili smo se u župsku dvoranu da čujemo i vidimo što su mala i velika djeca pripremila svojim majkama. Program nas je vodio majci Domovini, pred prijestolje Nebeske Majke, a najveći dio programa bio je posvećen našim mukotrpnim majkama koje su nas rodile i s mukama odgojile.

Na pozornici su se redala djeca, mala i velika. Svi su nastojali izreći svoje osjećaje recitacijom, pjesmom, glazbom ili glumom. Mali glazbenici, kako frulaši tako i orguljaši,

svirali su lijepo, sigurno i uvježbano, a pjevači koji su se već u božićnoj preredbi proslavili lijepim pjevanjem operete „Božićni dar“ – pjevali su zaista lijepo i skladno. Kruna čitave priredbe bio je igrokaz „**Da bi i ona živjela**“ koju se izveli mladi naše misije. Najbolji dokaz da je izvođenje bilo sjajno je što je publika potpuno disciplinirano i pažljivo pratila izvođenje te spontanom i burnim aplauzom nagrađivala izvođače. Raspoloženje i veselje nastavilo se kasnije uz dobru glazbu, ples i pjesmu do pola noći.

Sestra Danijela



Razmišljanja R. Tagore

Kad SRCE otvrdne i sasušuje se, siđi k meni s pljuskom blagoslova.

Kad milost žiće napusti, pohodi me s prskom pjesme.

Kada se posvud uzrade nemirno i štropotom svojim odasvud me zatvore, dođi k meni s mirom i odmorom, Gospodine moje tišine.

Kada se moje prosjačko srce zguri u kutu zabačenom, razvali vrata, Kralju moj, i uđi kao što kralj ulazi.

Kad požuda duh mi zaslijepi prahom i obmanom, o presveti, vazda budni Bože, dođi sa svjetlom svojim i grmljavinom.

Gdje DUH je neustrašiv a čelo uspravno; gdje slobodno je znanje; gdje svijet ne lome i ne komadaju skućeni zidovi kućni; gdje riječi izviru iz srca istine;

OKOM VJERE DUBLJE I DALJE

gdje neumorna težnja pruža ruke prema savršenstvu;

gdje se bistra struja razuma ne gubi u pustoj pješčari mrtvih običaja; gdje ti vodiš duh prema sve široj misli i djelu;

– u tom nebu slobode, Oče moj, probudi moju zemlju.

To MOLITVA je moja tebi, Gospodine – udari, udari po korijenu slabosti u srcu mome.

Daj mi snage da s lakoćom snosim bol i radost svoju.

Daj mi snage da ljubavlju svojom budem plodonosan.

Daj mi snage da nikada ne zatajim siromašnog, niti da poklekнем pred moćnikom nadutim.

Daj mi snage da duh svoj izdignem visoko iznad ništavnosti dnevnih.

I daj mi snage da snagu svoju s ljubavlju potčinim tvojoj volji.

Bez lica, bez srca

Želim te upozoriti na hladnoću koja se nadvija nad ovaj naš ljudski svijet u kojem se toliki smrzavaju. Ljudi koji žive u samoći i usahloj pustinji bez ljubavi izgledaju kao mravi po skladištima, na ulicama, u vlakovima, u tramvaju, u stanovima: ljudi bez lica i srca.

Ovako je Bog dobar!

Ovako je Bog dobar: obraćenika prihvaća bez primjedbi i pitanja.

Ovako je Bog velik: nitko mu ne može dokučiti veličinu.

Ovako je Bog širokogrudan: nikoga ni na što ne prisiljava.

Ovako je Bog vjeran: nikoga ne ostavlja na cjedilu.

Ovako je Bog pouzdan: čeka i one koji su najdalje odlutali.

Ovakav je Bog u ljubavi: svima koji mu pođu hiti u susret.

Ovakav je Bog u oproštanju: koji su ga zatajili prima kao da ga nisu razočarali.

Ovakav je Bog u radosti: svetkuje sa svakim povratnikom.

Ovakav je Bog u dobroti: nitko to jednostavno ne može shvatiti.

Ljubav njegova nadilazi sve naše predodžbe.

S. Schneider

Jedni o drugima potpuno ovisimo u jelu, odijevanju, stanovanju, odmoru – u svemu što se tiče „plaćanja“. Ali još više ovisimo jedni o drugima u sreći. Ovdje se ništa ne može kupiti „novcem“. Sreća ima vezu sa „srcem“, s „ljubavlju“ i ona je besplatna.

P. Bosmans

REUTLINGEN

Biskup Arnerić treći put u misiji

Hrvatska katolička zajednica u Reutlingenu slavila je 1. lipnja sakrament sv. potvrde. Za tu prigodu iz Domovine je došao biskup Josip Arnerić, kojemu je to već treći put da posjećuje našu zajednicu.

Na početku misnog slavlja biskupa je pozdravio p. Ladislav Luburić, mjesni misionar. U svom pozdravnom govoru misionar je u ime svih vjernika i u svoje osobno ime zaželio dobrodošlicu i spomenuo biskupov dvostruki jubilej. Naime, biskup Arnerić je u Šibeniku 1. ožujka proslavio 50. obljetnicu svećeništva i 25. obljetnicu svog biskupskog posvećenja. Uz ovaj dvostruki jubilej biskup je u svibnju proslavio svoj 75. rođendan.

Nakon što je misionar biskupu izrekao čestitke, zaželivši mu od Gospodina dobro zdravlje da još mnogo godina može služiti Bogu u svojoj biskupskoj službi, dvije su mlade djevojke (koje su taj dan i same bile krizmane) u ime svih krizmanika i ostalih prisutnih izručile biskupu 75 grančica cvijeća složenih u bojama crven, bijel i plav.

Biskup je zahvalio na čestitkama i započelo je misno slavlje. I ovoga puta biskup je izrekao zanosnu propovijed koju su svi pažljivo pratili i upijali svaku riječ. Sakramentu sv. Potvrde pristupilo je 84 mladih i 3 odrasla



Msgr. Josip Arnerić, stari šibenski biskup, rado pohodi naše vjernike u inozemstvu. U misiji Reutlingen bio je već tri puta.

krizmanika (Pero Čaić, Stjepan i Milan Šimunić).

Ovaj put crkva St. Wolfganga bila je ispunjena do posljednjeg mjesta. Otpjevavši „Lijepu našu“ završilo je misno krizmeno slavlje. Rekoše mnogi, nakon svete Mise, da je bilo lijepo i da će im ostati dugo u sjećanju.

Ovom prilikom zgodno je spomenuti i slavlje prve svete pričesti. U istoj crkvi St. Wolfganga, 11. svibnja, na Majčin dan proslavljena je i prva sveta pričest: 45 djece trećeg razreda pristupilo je tog dana po prvi put k stolu Gospodnjem. I to je bilo slavlje koje će se dugo pamtit.

Hrvatini

WIESBADEN

Njemački bez akcenta

Po drugi put u petnaestogodišnjoj povijesti Hrvatske katoličke misije Wiesbaden došao nam je podijeliti dar Duha Svetoga jedan biskup iz Domovine.

U nedjelju, 8. lipnja, stigao nam je u posjet najmlađi biskup u Hrvata, dr. Franjo Komarica.

Prema župskim statistikama, po EDV-sustavu, više od 30% svih članova misije Wiesbaden, koju inače vode franjevci Provincije sv. Jeronima iz Zadra, potječu upravo iz biskupije Banja Luka, većinom Livnjaci i okolica Banja Luke. To su tradicionalni katolici koji su svoje vjerske navike i običaje prenijeli iz Domovine u Wiesbaden, gdje već 15 godina u divnoj crkvi Presvetog Trojstva slave svetu Euharistiju.

Tako se otac biskup osjećao zaista među svojim. U jednoj vrlo pobudnoj propovijedi to je i naglasio, osokolivši 21 krizmanika, prepunu crkvu vjernika a posebno svoje „Banjalučane“. Mladi biskup je između ostalog rekao: „Kako vas je lijepo, ali i tjeskobno, vidjeti ovdje okupljene u tolikom broju“. Poneko oko se i orosilo osjetivši ugođaj svoje rodne grude u živoj i snažnoj riječi mladoga biskupa.

Gosti Nijemci bili su dirnuti kratkom homilijom na njemačkom jeziku, na riječima zahvale koje je biskup dr. Franjo Komarica izrekao na perfektnom njemačkom, bez akcenta.

Biskup Franjo je pohvalio na poseban način liturgijsko pjevanje i misijski zbor, koji vodi dr. Majdandžić. Ta pohvala nam je posebno draga, jer je došla iz stručnih ustiju.



Najmlađi hrvatski biskup, dr. Franjo Komarica, s wiesbadenskim krizmanicima

OGLAS

Prodajem kuću u Novom Marofu kraj Varaždina. U kući je centralno grijanje i uveden je plin, useljiva je. Radi se o visokoj prizemnici s tavanskim prostorijama. Ukupna površina stambenog prostora iznosi 180m². Osim toga kuća ima garažu (20 m²), ložionicu (15 m²), dva balkona (13,5 m²), dvije terase (53 m²) i 200 m² zemljišta. Ozbiljne ponude uputiti na adresu: Boris Topolovec, Neuenburger Str. 21, 1000 Berlin 61, tel.: 0 30/65 56 52 ili: Anica Topolovec, Ključka 2, YU-42220 Novi Marof.

FRANKFURT/OFFENBACH

Neviđeno mnoštvo krizmanika

Velika frankfurtska zajednica hrvatskih katolika običaje u posljednje vrijeme svoje važne događaje – prvu pričest, krizmu, Dan domovine, Dan duhovnih zvanja i slično, održavati radnim danom, uglavnom subotom. Pokazalo se to praktičnim, a iz prakse i iskustva se uvijek može učiti. Slavlja održana subotom obično su bez one tako ružne gužve, trke i zbrke, sve se obavi lijepo i opušteno, pa svečari i njihove obitelji imaju više vremena za radosno zajedništvo u svojim stanovima. Ni nad kim ne visi u tom slučaju onaj neugodni „Demoklov mač“ prvoga radnog dana u tjednu – ponedjeljka.

Ove je godine, 14. lipnja, na sakrament sv. potvrde pristupilo 342 frankfurtskih djevojaka i mladića. Kako su se oni, njihovi kumovi i roditelji (dakle oko 1400 osoba!), zahvaljujući velikodušnoj pomoći misionara ove regije, dan ranije ispovjedili, mogao je obred podjeljivanja „pečata dara Duha Svetoga“ početi, kao što je bilo i predviđeno, u 11 sati izjutra. U miru, redu, bez posebnih pozdrava i recitacija (morali bismo se upitati da li je recitacijama uopće mjesto u crkvi za vrijeme euharistijskih slavlja!) i relativno dosta brzo obavljen je taj za život mladih značajan čin, a potom je vjerničko mnoštvo (katedrala je bila i opet prepuna!) pošlo na slavlje u obiteljima. Svetu su krizmu dijelili dr. Mijo Škvorc, pomoćni zagrebački biskup i p. Bernardo Dukić, naddušobrižnik. Sve je teko mirno, uredno, pobožno. A to i jest ono lijepo. Svi su nazočni rekli da je ova „velika krizma“ bila u svakom pogledu izvrsna. U popodnevnom satima obišao je biskup Škvorc nekoliko obitelji krizmanika koje od radosti nisu nalazile riječi. Bile su jednostavno frapirane posjetom svoga biskupa, tako bliza našem malom čovjeku.

Sutradan je on krizmao četrdesetak mladih **offenbaške misije** u crkvi sv. Josipa u Offenbachu. Atmosfera mirna, pobožna, bisku-



Na Misi za duhovna zvanje govorili su (s desna na lijevo): s. Mercedes Domić, s. Božena Duvnjak, p. Marijan Kovač, fra Stojan Damjanović i sjemeništarac Miroslav Sučić

pova riječ topla, procesija prije Mise dostojanstvena, a crkva dupkom puna. Naš svijet zbilja voli svoje biskupe. I dobro ih je pozivati u misije i dobro ih je često pozivati radi utvrđivanja u vjeri katoličkih zajednica, radi radosti narodne, radi povezanosti s domovinskom Crkvom.

Na **Dan njemačkog jedinstva** (17. 6.) okupilo se u frankfurtskoj katedrali, iako je bio utorak, oko tisuću naših vjernika da bi zajedno s biskupom Mijom, svećenicima i redovnicima slavilo Misu, mislilo na domovinu i razmišljalo o duhovnim zvanjima.

Biskupova propovijed o hrvatskoj domovini bila je jedinstvena. U vjeri i povijesti utemeljena, divno i s puno srca izrečena, potresala je ona i podizala hrvatskog katolika, pa i mladog, koji je u stalnoj opasnosti da u tuđoj zemlji zaboravi kolijevku koja ga je odnjigala, svoj jezik stari i lijepi i svoj tako stari i kul-

turni hrvatski narod. Trebalo bi više Dana domovine u našim misijama da uvijek bude ono što moramo biti: Božji i svoji.

Poslije pričesti izvijestilo je nekoliko redovnica, redovnika i jedan sjemeništarac iz Frankfurta o radu i životu svojih zajednica. Božji je narod s velikim užitkom slušao kazivanja Bogu na poseban način posvećenih osoba. Ne možemo posebice ne spomenuti fra Stojana Damjanovića koji se svojom jednostavnošću i vrlo konkretnim pripovijedanjem „nametnuo“ slušateljstvu. On se kao odrastao čovjek, radnik u Münchenu, odlučio za redovničko zvanje. A kad je to priopćio majci, ona mu je rekla: „Sinko moj, pa ti si za psihijatra“. E, kad bi samo ona tako reagirala!

Frankfurtska misija živi u nadi da će se poslije ovoga Dana duhovnih zvanja i u Mainhattanu (tako neki nazivaju Frankfurt) javiti koji kandidat više za sjemenište ili redovničku zajednicu. Dao dobri Bog! *Ignacije Vugdelija*



Offenbaški krizmanici sa svojim misionarom p. S. Mandacem pred crkvom sv. Josipa

ISPRAVAK

Dragi Ignacije!

U zadnjem broju „Žive Zajednice“, (lipanj 1986.), u članku „Bremen – Naš Kardinal u misiji“ – str. 8, neistinito je objavljeno da je „... podijeljen po prvi puta od osnutka ove misije prije 13 i pol godina sakrament sv. potvrde...“

Trebalo je imati u vidu da je mons. Pavao Žanić godine 1979. obišao naše misije u ovoj sjevernoj regiji i podijelio sakrament svete potvrde također i u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Bremenu.

Ne znam zašto je Potpisanom i Odgovornom izmakao ovaj podatak.

Istina je da je se „dogodilo ono što je zapisano“, ali nije istina ono što je tiskano u dopisu iz Bremena.

Josip Ivanković

STUTTGART

U dva tjedna - tri slavlja

Konac svibnja i početak lipnja u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu bio je posebno slavljenički.

U nedjelju 25. svibnja svečanom svetom Misom, u prekrasnom ambijentu konkatedrale sv. Eberharda, započelo je u našoj zajednici slavlje prve pričesti. Okupilo se preko 2.500 hrvatskih vjernika, a praćeni svojim roditeljima i drugom rodbinom po prvi put pristupilo je svetoj pričesti 122 trećašića. Prvopričesnici su recitacijama, molitvom vjernika, prinosom darova te skladnim pjevanjem sudjelovali u ovom ganutljivom slavlju koje je predvodio voditelj misije dr fra Pavao Žmire uz asistenciju stuttgartskih misionara fra Ante i fra Marinka. Radost mladih prvopričesnika bila je velika, a bogoslužje u punom smislu riječi dopadljivo i poučljivo.

I ovogodišnje hrvatsko **Tijelovo** primamilo je mnoštvo hrvatskog življa u dvorište i vrt Hrvatske katoličke misije na već tradicionalno euharistijsko slavlje, procesiju s Presvetim i popodnevno narodno veselje. Raspjevanu Misu predvodio je p. Bernardo Dukić, naddušobrižnik iz Frankfurta u koncelebraciji sa stuttgartskim misionarima. U svježem i razigranom rječniku govorio je predvoditelj o kruhu života koji Bog dariva čovjeku i od kojeg kršćanin treba živjeti. U pastirskoj skrbi bodri naše vjernike da ne sustanu na putu, nego da se hrane kruhom jakih. Procesija s Presvetim kroz dvorište i vrt misije - vrhunac ovog tjelovskog slavlja, bijaše izvanredna. Mladi u narodnim nošnjama, prvopričesnici u prvopričesničkim haljinama i odijelima, mnoštvo naroda-sve pjeva, moli, razmišlja. Sve, baš sve je bilo obilježeno vjerom u euharistiju.

U popodnevним satima vjernicima je za razonodu i vedro raspoloženje pjevao i svirao guslar, misijski sastavi „Jadran“ i „Fontana“.



Na sakrament potvrde pristupilo je u stuttgartskoj misiji 126 krizmanika

Veličanstveni doživljaj u Stuttgartu bio je 8. lipnja kada je bilo slavlje podjele sakramenta svete potvrde djeci naših „privremenih“ koja su najvećim dijelom ovdje rođena. Preko 3.000 vjernika u prepunoj konkatedrali sv. Eberharda sudjelovalo je u ovom slavlju u kojem je snagu i silu Duha Svetoga primilo 126 krizmanika. Euharistijsko slavlje i podjelu sakramenta sv. krizme predvodio je pomoćni biskup iz Zagreba dr Mijo Škvorc. Pozdrave, recitacije, molitve vjernika, prinos darova te pjesmu zahvalnicu naših krizmanika prisutni vjernici pratili su s velikom pozornošću. Biskup Škvorc propovijedao je jednostavno i lijepo. Poticao je krizmanike i roditelje na vjeru i vjernost, na molitvu zajedničku u crkvi, osobnu i posebno obiteljsku, govorio je o slobodi čija se punina ostvaruje u čistoj savjesti pred Bogom. Poticao nas je na vjernost i slogu i međusobnu ljubav. Njegove duboko vjerničke, a tako jasne i bliske, poruke izrečene od srca našle su put k srcu okupljenih vjernika, koji će se tih poruka, misli i poticaja, dugo, dugo sjećati.

Na kraju svih ovih nezaboravnih slavlja vjerna zajednica uputila je pozdrav Domovini, a kako bi drukčije i moglo biti, pjevajući zanosno molitvenu pjesmu „Lijepa naša“.

600 ruža majkama

Ovogodišnja proslava Majčina dana u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu bila je 11. svibnja u prekrasnoj dvorani Schwabenhalle u Fellbachu. Svečano i dirljivo, s mnogo srdačnih riječi pohvale i zahvalnosti, uz pjesmu i glazbu tekao je ovaj program kroz koji je vodio misionar fra Ante, a započeo je pozdravom majci Domovini. Nakon toga cijela akademija bila je protkana biserima koji se mogu posvetiti samo MAJCI. Na pozornici su se izmijenjivali orkestar naše misije koji je pod vodstvom prof. Klinca odsvirao nekoliko narodnih i zabavnih pjesama, mala djeca s recitacijama i pjesmom pod vodstvom s. Tarzicije i Alojzije. Mali folklor predstavio se u novom i svježem izdanju pod budnim okom gosp. Pere Markovića, dječji zbor s mjuziklom „Živjele mame“, veliki folklor i šaljivi igrokaz „Mišolovka“. Svi u dvorani, a bilo je preko 1.500 posjetitelja, pozorno su pratili svaki pokret, svaku pjesmu i i pljeskom su nagrađivali izvođače. Dirljivo je bilo na kraju kad su folkloraši u živopisnim narodnim nošnjama svakoj majci ženi darovali jednu ružu u ime misije. **600 ruža za 600 majki-žena.**

Veselim raspoloženju doprinio je i misijski sastav „FONTANA“ koji je svojom pjesmom i plesom proveo kroz lijepu našu Domovinu.

M. Vukman



Prvu sv. pričest primila su u Stuttgartu ove godine 122 mlada trećašića

Promjena adrese

Socijalni ured za radnike iz Jugoslavije pri Karitasu u Wetzlaru promijenio je adresu. Nova adresa glasi:

Socijalna služba za radnike iz Jugoslavije
Geiersberg 21
6330 Wetzlar
Tel.: 064 51/4 50 91-93

ESSLINGEN

Mala kronika velikih događaja

Crkvena integracija na djelu

Svake treće godine blagdan Tijelova katolički vjernici u gradu Esslingenu – domaći i stranci – zajednički proslavljaju pod vedrim nebom na „Burgu”. Glavna ovogodišnja ideja vodilja tjelovskog slavlja (29.4.) bijaše: „Okrepa na putovanju”.

Na početku sv. Mise, pošto su strani i domaći svećenici u procesiji stigli do privremenog oltara-podija, sve je prisutno vjerničko mnoštvo pozdravio pomoćni rottenburški biskup Bernhard Rieger. Nas je hrvatske vjernike pozdravio na našem lijepom i dragom hrvatskom jeziku. On je održao svima razumljivu i poučnu propovijed, a milostinja je skupljana za potrebe misionara u Indiji.

Mi smo hrvatski vjernici uistinu bili aktivni sudionici. Grupa mladih, pod vodstvom pastoralne suradnice gđice Mare Lukač i profesora gosp. Antuna Klinca, odsvirala je i otpjevala pjesme poslije drugog čitanja i za vrijeme dijeljenja svete pričesti; također smo izmolili i dvije vjerničke molitve.

Poslije završnog blagoslova s Presvetim i procesije, slijedilo je narodno veselje na Burgu i, kako mi to uobičajemo reći, razvio se dernek. Župe i misije imale su svoje štandove. Svatko je ponudio nešto razdraganom mnoštvu od oko 6.000 vjernika. I mi smo hrvatski vjernici, na svom misijskom štandu, pripremili i ponudili svoje hrvatske specijalitete: domaći pršut, kobasice i kolače koje su pripremile neumorne ruke naših hrvatskih vjernica. A i vrijeme nas je izvanredno poslušilo, bilo je kao po želji: ni toplo ni hladno, nego upravo ugodno.

Najdoživljenija prva pričest

Stara je izreka: „Na mladima svijet ostaje”. Sigurno je i to jedan od razloga što je prošla godina proglašena „Godinom mladih”. A zar mladi, svojom veselju i živošću, nas odrasle, zrele i starije ne povrate u naše mladenačke dane? Poradi toga je 1.6.1986. g. velika crkva sv. Pavla u Esslingenu bila i pretijesna i premalena. Svi su željeli, prisustvujući prvoj svetoj pričesti 21 djevojčice i 24 dječaka, ukupno njih 45, doživjeti i obnoviti svoju prvu pričest. To je svojim biranim riječima zaista nastojao učiniti p. Vjenceslav Glibotić. I njemu samom pozastajivala je koja riječ u grlu, što je izmamilo i dosta suza radosnica u očima hrvatskog vjerničkog mnoštva. Ljudi rekoše: „Svi smo od reda zapazili kako nam je iz srca i od srca govorio Božju poruku, kako trebamo obnoviti krsnu nevinost, bjelinu i čistoću djetinjstva, povratiti se svome Ocu koji raširenih ruku čeka da nas primi u svoj zagrljaj...” Kako je sve teklo skladno i uredno, još pod dojmom propovjednikovih riječi, i kasnije, svijednoglasno rekoše i zaključili: „Ovo je najljepša prva pričest koju smo u svom životu doživjeli.”



Prva pričest u Esslingenu bila je ove godine posebno lijepa. Primilo ju je 45 mladih.

Pri svršetku Mise prvopričesnike, njihove roditelje i nazočno hrvatsko vjerničko mnoštvo pozdravio je misionar fra Silvester Bota. Čestitajući prvopričesnicima, roditeljima i cijeloj župnoj zajednici ovaj svečani dan prvog susreta sa živim Kristom pod prilikama kruha i vina i ne mogavši pružiti čestitarsku ruku svakome pojedinačno, pružio je obadviije ruke prema svima, čestitajući svima i svakome napose. Također je zahvalio pastoralnom osoblju: gđici Mari Lukač i Tomislavu Tadiću na uloženom naporu oko pripreme i pouke mladih. Doslovce je rekao: „Vi ste učinili koliko ste znali i mogli, a sada neka Gospodin sve to zalije kišom svojih milosti da sazriju obilati plodovi. Vjerujem da će život prema nauci Isusa Krista biti nagrada vama, prvopričesnicima i svakome od nas prisutnom u crkvi sv. Pavla.”

Poslije svečanog svećeničkog blagoslova vjerničko mnoštvo, predvođeno prvopričesnicima, ispjevalo je ono bez čega se ne može zamisliti završetak ovakvog slavlja, ispjevalo je zahvalnu pjesmu „Lijepu našu” i radosno se razišlo da bi nastavilo slavlje oko bogatih trpeza u stanovima ili drugim prikladnim prostorijama zato predviđenima.

Da se ne zaboravi baština naša!

Prvi put od svog osnutka, nakon dugog i upornog pismenog i usmenog nastojanja i traženja, naša je misija bila aktivni sudionik dvodnevnog „Građanskog slavlja” u Esslingenu, 7. i 8. 6. 1986. godine.

U nedjelju, 8. 6. 1986. g., u 10,30 sati, bijaše ekumenska služba Božja u crkvi sv. Pavla u Esslingenu, gdje mi Hrvati redovito svake nedjelje i blagdana imamo sv. Misu na hrvatskom jeziku u 12,30 sati. Za vrijeme bogoslužja imali smo prvo čitanje na hrvatskom jeziku, dvije molitve vjernika, a i dvije su pjesme otpjevali mladi pod vodstvom pastoralne suradnice gđice Mare Lukač. P. Vjenceslav Glibotić, koji je i ovom prigodom bio s nama, uputio nam je, onako kako

on to samo zna, nekoliko zaista pobudnih i ohrabrujućih riječi u lijepom hrvatskom izričaju.

Poslije podne naš misijski orkestar i mladi pod dirigentskom palicom profesora g. Antuna Klinca i pastoralne suradnice gđice Mare Lukač, odsvirali su i otpjevali na trgu nekoliko hrvatskih pjesama. Na samom početku, kao hrvatsku grupu, pozdravio je i predstavio zamjenik glavnog gradonačelnika g. Lehmann, a jednako tako i na kraju zahvalio Hrvatima za ugodne trenutke majstorski otpjevanih milozvučnih pjesama.

Kao i drugi sudionici Građanskog slavlja i naša je misija kroz oba dana imala svoj štand. Svatko je sam uređivao svoj štand. Uglavnom su svi nudili jelo i piće. Time se zaista može napuniti stomak, ali glava i dalje ostaje prazna ili još možda i mamurna. Stoga mi odlučismo ponuditi nešto čime bismo koliko, toliko nahranili glavu i napunili mozak. Zato mi na našem štandu izložismo knjige iz bogate kulturne hrvatske prošlosti, na hrvatskom i njemačkom jeziku. Ljudi su se kod našeg štanda zaustavljali, zadržavali, gledali, prelistavali, naručivali i kupovali knjige koje mijenjaju čovjeka i svijet oko čovjeka. Iako prvi put sudjelovavmo, svima, onako na brzinu, htjedismo se pokazati kao zaista stari kulturni narod, htjedismo pokazati svoju bogatu kulturnu baštinu, makar malo ispraviti krivo stečena mišljenja o hrvatskom narodu. Dao Bog da i drugi već jednom počnu hraniti glave istinom, a ne neistinama i izmišljotinama.

Neumorni pastoralni suradnik g. Tomislav Tadić i za razgovor uvijek susretljivi g. Stjepan Lovrić bijahu kod misijskog štanda spremni na pružanje informacija i davanja razjašnjenja najmanjem kao i najstarijem pohoditelju. U tome ih nije omelo ni kišno i prohladno vrijeme prvog dana Građanskog slavlja. Time su priskrbili simpatije svih prolaznika i mnogobrojnih posjetitelja misijskog štanda. A zar im treba veća pohvala?

Subesjednik i prisutnik

DÜSSELDORF

Dok bude jeo „manu“, živjet će ovaj narod

Osvanula je nedjelja, 15. 6. 1986. Sunčan i lijep dan. I nebo je spremno slaviti. Prva pričešćest je slavlje čitave zajednice, misije. Tko je bio na tom slavlju u crkvi St. Apollinaris tog ranog nedjeljnog jutra, uvjerio se u tu činjenicu.

Crkva je prepuna vjernika. Svi su došli da vide nove pionire vjere, 24 prvopričešćenika, i da s njima slave. Bilo je rodbine iz domovine, pa nas tako ovo slavlje čvršće poveza s majkom Domovinom. Bilo je vjernika iz drugih naroda. Bilo je i onih drugih vjera. Ali na samom slavlju to se nije primjećivalo.

Svi smo bili jedno i slavili smo svi zajedničkog Oca na nebesima.

Župnik je u propovijedi naglasio: „Svako dijete čim se rodi postaje članom svoje obitelji. Nosi vlastito ime svoje obitelji. Pripada svom vlastitom narodu i svojoj Crkvi. Iako ste se vi, djeco, ovdje i rodili i rastete, vi pripadate (u glavnom) hrvatskom narodu. Čim ste porasli, primili ste prva iskustva i prve vrednote narodne i vjerske u svojoj obitelji, svom narodu i svojoj Crkvi. Prvi znak križa učinila vam je majka kada vas je u krevet lije-gala. I tako čuvajući svoju vjeru, čuvajući tra-

diciju, svoj jezik i kulturu svojih pradjedova, vi se čvršće vezujete sa svojim roditeljima.

Vi se danas sjedinjujete sa svojom braćom i sestrama, svojim vršnjacima i sa svim prvopričešćenicima u domovini. Vi ste dio domovinske Crkve. S nama danas slavi i veseli se Domovina.

Prva pričest na hrvatskom jeziku je vez koji vas tijesno povezuje s narodom kojemu pripadate i s Crkvom u koju ste ukorijenjeni preko svojih roditelja i kumova. Zato ste vi danas naš ponos i nada da neće umrijeti VJERA PRADJEDOVSKA U RODU HRVATSKOME.”

Župnik je završio riječima: „Ovaj kruh koji vam Crkva po prvi put pripravlja jeli su i dje-dovi naši. Jeli su i očevi naši. Jedemo i mi, i vi ga od danas jedite, pa će živjeti ovaj narod.”

Najdirljivije je bilo kad su prvopričešćenici, dolazeći u procesiji pred oltar, stavljali svoj karanfil u vaz. Dolaskom zadnjeg prvopričešćenika narastao je buket bijelih karanfila koji su na prikazanju uz ostale darove prineseni na oltar.

Misni kanon, najglavniji dio Mise, uzet je iz Mise za djecu i sudjelovali smo svi. Na svećenikovu molitvu i poziv pjesmom su se oglašavali naizmjenično: dječji zbor, veliki zbor i cijeli okupljeni narod.

Sami čin pričesti bio je za prvopričešćenike najzbuđljiviji trenutak. Zahvalu Bogu za ovaj veliki dar izrekli su predstavnici prvopričešćenika. Čitava crkva ih je pomno pratila i na kraju, kao potvrdu, burnim aplauzom obdabila. U zadnje vrijeme sve više se u crkvi čuje pljesak kao znak odobravanja, zahvala, umjesto amena. Tako neka bude. Na kraju „Lijepa naša“, zajedničko slikanje, zatim u velikoj dvorani čestitanje i zakuska i razlaz kućama na daljnje slavlje s najbližima. *ne.*



„Manu“ Novoga saveza blagovala su u düsseldorfskoj misiji po prvi put 24 prvopričešćenika

MÜNCHEN

To je trebalo vidjeti i doživjeti

Onaj tko je ovih lipanjskih subota i nedjelja prošao Münchenom, doživio ga je drugačije nego obično. Taj centar Bavorske, obično pun prometa i užurbanosti, bio je tih subotnjih poslijepodneva i nedjelja neobično miran i tih. Lipanjsko je sunce mnoge izvu-klo u izletnička mjesta. Grad neobično pust. Svugdje osim na jednom mjestu – oko crkve sv. Pavla.

Nešto posebno. Dvije subote i nedjelje vrlo važne za münchenku Hrvatsku katoličku misiju. Priprema i proslava dvaju sakramenata: prve pričesti 8. lipnja i potvrde 15. lipnja.

Dvije subote ispovijed. Puna dva sata ispovijedalo je osam svećenika prvopričešćenike i njihove roditelje. Samih prvopričešćenika bilo je 110. Slijedeće subote ponovno ispovijed, ovoga puta preko 140 krizmanika sa svojim roditeljima i kumovima došlo je na sakrament pomirenja.

Na ove dvije nedjelje crkva Sv. Pavla, koliko god prostrana, bila je premalena za sve one koji su došli sudjelovati. Prvu pričest smo doživjeli kao velikoobiteljsko slavlje prvopričešćenika, njihovih roditelje i vjernika sa svećenicima i njihovim suradnicima. Druge nedjelje isto. Ovaj put zajedno s mons. Josipom Arnerićem – biskupom šibenskim, koji se nedavno oprostio od svoje dugogodišnje biskupske službe u Šibeniku i pošao u zasluženu mirovinu.

Obje nedjelje pjevali smo svi zajedno predvođeni dječjim zborom i VIS-om misije. Trebalo se naći u Münchenu i doživjeti ove dvije nedjelje. Trebalo je doživjeti tu rijetku brojčanost djece, prvopričešćenika i mladih potvrđenika. Ovako nešto, reče nam na koncu prve pričesti direktor jedne škole, može se doživjeti jedino s vama Hrvatima. „To nije bila samo Misa na hrvatskom, to nije bila sam prva pričest djece vaše misije. Vi uspijevate svoju Domovinu prenijeti i izvan nje.” Točno. To isto, zadivljen mnoštvom, reče slijedeće nedjelje Otac Biskup: „Naša je Domovina odavno prerasla svoje granice.” *Toni*

FREISING (Bavarska)

Za prvu sv. pričest

*Dragi naši prijatelji
iz susjednog grada,
primili ste danas Krista,
čuvajte ga sada.*

*On u vašem malom srcu
našao je stan,
ostaviti on vas neće,
čuvat će vas noć i dan.*

*Dokle vaše srce želi
on će s vama biti,
samo grijehom možete ga
iz svog srca odstraniti.*

*Svoje brige, svoje tuge
kažite mu sve,
Isus će vas utješiti
jer on ljubi malene.*

Vesna Kajinić, Freising

ESSEN

Drugi susret mladih i 30. obljetnica misije

Uz prvi susret mladih Sjeverne Rajne Vestfalije koji je održan 1. 5. 1985. u Mettmannu, urednik „Žive Zajednice“ završava svoj prikaz ovim riječima: „Gledajući ih kako mole, kao pjevaju i plešu promatrač i nehotice zaključiti: pa njihova je budućnost, makar Jean Paul Sartre mislio drukčije“. Bio je ovo uistinu lijep i ugodan dan, dan radosti i mira. A i sam se program odvijao pod motom: „Mladi i mir idu zajedno“.

Pošli su mladi s tog susreta u svoje župe da budu širitelji mira i ponovno se okupiše na svoj drugi susret 17. 6. 1986. u Essenu pod motom: „Mladi – vjesnici Evanđelja i nositelji mira“.

Ovim svojim susretom ujedno su uzveličali i proslavu 30. obljetnice postojanja Hrvatske katoličke misije Essen.

Essen

Danas grad Essen broji preko 700 tisuća stanovnika. Može se reći da je rađanje toga grada počelo oko 850. godine, kad je na tom mjestu, na rijeci Ruhru, biskup Alfred von Hildesheim počeo graditi katedralu i samostan.

Na području Essena su brojni rudnici ugljena, koksare, visoke peći i čeličane. Tu nalazimo tvornice u kojima se proizvode lokomotive, automobili, različiti gospodarski i industrijski strojevi. Essen je postao i centar kemijske, grafičke, tekstilne, prehrambene i druge industrije.

Ujedno je on i važno željezničko čvorište i luka na kanalu Rhein-Herne.

Misija Essen

U taj divovski grad dolaze poslije rata i naši ljudi. Rade, zarađuju, podižu svoje obitelji u domovini, ali u tuđini osjećaju i potrebu za



Na proslavi u Essenu našla su se dva biskupa: Đ. Kokša (lijevo) i J. Angerhausen (desno). U sredini je misionar S. Penić.



Essen je dvostruko slavio: 30. obljetnicu misije i regionalni susret mladih. Na slici: procesija prije euharistijskog slavlja

duhovnom hranom, jer „ne živi čovjek samo od kruha“. I u listopadu 1956. dobivaju svećenika s kojim će moći slaviti sv. Misu na hrvatskom jeziku. Bio je to vlč. Franjo Lode-ta, zagrebački svećenik. U to se vrijeme njegove dušobrižnička djelatnost protezala na područje triju njemačkih biskupija – Kölna, Münstera i Aachena. I tako je već 1956. službeno ustanovljena Hrvatska katolička misija za cijelo Porurje sa sjedištem u Essenu.

Za pomoć u misiji uspjelo se dobiti časne sestre – Služavke Maloga Isusa. I 6. siječnja 1967. essenski biskup blagoslivlje novootvoreni samostan časnih sestara Služavki Maloga Isusa.

U pastoralnom radu današnjem svećeniku vlč. Stjepanu Peniću pomažu s. Alis Lovrić i s. Fanita Jukić.

Misa u St. Engelbertu

Prije trideset godina, kako rekospo, bio je jedan svećenik zadužen za veliko područje na kojem su se nalazili naši ljudi, a danas, kada se slavi 30. obljetnica postojanja misije, okupilo se u crkvi St. Engelbert 30 svećenika s ravnateljem Hrvatske inozemne pastve msgr. Vladimirom Stankovićem na čelu.

Svi oni rade na području Sjeverne Rajne Vestfalije, a dvojica među njima dođoše iz Francuske. Na proslavi toga dana prisutan je bio i pomoćni essenski biskup Julius Angerhausen i župnik župe St. Engelbert. Sve svećenike i mlade iz njihovih župa pozdravio je domaćin vlč. Stjepan Penić, a svoje pozdrave prisutnima uputili su i biskup i župnik njemačke župe.

Biskup je mlade Hrvate blagoslovio na hrvatskom jeziku, a oni su mu uzvratili srdačnim pljeskom.

U svojoj podužoj ali ne i dosadnoj propovijedi msgr. Stanković posebno je govorio mladima. Oni su ga pažljivo slušali dok im je tumačio Evanđelje koje je tog dana govorilo o bogatom mladiću koji je susreo Isusa.

Dok im je govorio kako trebaju biti marljivi, ne polovični, kako mogu biti u znanju i bolji od svojih njemačkih vršnjaka, prisjetio sam se riječi Ladislava Borosa: „Što čovjek više zna, što više ima i što on više znači, to više postaje svjestan onoga čega nema i da on nije ono što zapravo želi biti.“

Zato je msgr. V. Stanković istaknuo Isusove riječi: „Jedno ti nedostaje: Hajde, prodaj sve što imaš, podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu!“ Te riječi je posebno primijenio na

Majku Tereziju koju mladi neobično vole, a postala je poznata baš zato jer je neovisna o posjedu, a time i slobodna u donošenju odluke da spas nađe u Isusu. Sposobnost predanja osposobljuje čovjeka za život u zajednici. Davati, predavati se, primati, to je životni zakon koji nam pokazuje Isus.

Makar je bila vrućina toga dana, mladi su pažljivo slušali, pjevali i molili. Skladnom pjevanju doprinio je dirigent p. Mirko Gregov te za orguljama s. Jelena Petković, a mladi su u rukama imali i tiskane tekstove. Primili su Isusa u svoja mlada srca, jer jedino s njime mogu biti širitelji mira.

Milostinju s te Mise namijenili su za Dom hrvatskih hodočasnika u Rimu.

„Saalbau“

Poslije Mise mladi su se malo okrijepili i osvježili a onda u prekrasnoj dvorani „Saalbau“, u kojoj je nedavno održana i opera „Nikola Šubić Zrinski“, izveli dvosatni kulturni program.

Pjevanjem Lijepe naše, narodnih i zbavnih pjesama kao i izvođenjem narodnih plesova sve prisutne u dvorani oduševili su mladi iz slijedećih misija:

Köln, Mettmann-Leverkusen, Hagen, Dortmund, Mülheim, Düsseldorf, Bochum, Moers, Münster, Bielefeld i Essen.

Poslije kulturnog dijela za ples je svirao VIS „Vrabac“ iz Gelsenkirchena. Mladima su se priključili i stariji. Vani je upravo počela padati kiša, pravi prolom oblaka, a u dvorani prolom oduševljenja, radosti, mladenačke razigranosti.

Još se jednom oglasio msgr. Vladimir Stanković zaželjevši mladima mnogo sreće i bolju budućnost i sve prisutne podario slikom pape Ivana Pavla II. Riječi zahvale izrekao je i vlč. Stjepan Penić koji je cvjetao od sreće, a cvijeće koje je primio iz ruku mladih misije Bochum namijenio za Majku – Kraljicu Hrvata u kapelici misije Essen.

Posebnu riječ zahvale izrekao je mladoj voditeljici programa Mariji Šimović koja je vrlo uspješno povezivala točke programa i obogaćivala ih pjesničkim sadržajem svoje dosjetljivosti. I Misa i poslijepodnevni program bit će sigurno duboko utisnuti ne samo u ovo 30.-godišnje slavlje misije i Drugi susret mladih Sjeverne Rajne Vestfalije, nego će imati i odjeka u budućnosti u koju su mladi pozvani kao „vjesnici Evanđelja i nositelji mira“.

jozo Župić

LÜDENSCHIED

Sve više raste interes za Olimpijadu

Rad u misiji bio je u zadnje vrijeme nabijen programom: Olimpijada u Frankfurtu, hodočašće u Lurd, duhovna obnova, prva pričest i krizma, susret mladih u Essenu i Gelsenkirchenu.

Svake godine sve više raste interes za Olimpijadu u Frankfurtu, tako da smo ove godine sudjelovali s dvije nogometne i jednom vjeronaučnom ekipom. U nogometu, među mlađima, zauzeli smo drugo mjesto. U nedjelju smo došli na program s dva autobusa. Sve je bilo dobro, samo da je još bilo osigurano dovoljno hrane za sve ljude.

Hodočašće u Lurd povežalo nas je s ostalim misijama, pripadnicima drugih vjera, mnoge je potaklo na obraćenje. Dogodila su se uistinu čudesa milosti. I ako samo jedna milost vrijedi više nego „sto tisuća svjetova za vječna vremena“, kako reče duhovni pisac Lallement, onda se isplatio taj put.

Kao neposrednu pripravu za firmu i pričest imali smo duhovnu obnovu koju je kroz tri večeri vodio fra Šimun Čorić-zvani Šito. Najudaljeniji u misiji napravili su tih večeri i do 150 km. Jedne večeri smo se svi našli u Schelmu, a na Tijelovu u Lüdenschiedu. Uz Misu, koncert fra Šite i Radovana Čorić, te smo večeri održali i generalnu probu za firmu i pričest.

Zajednička ispovijed prethodna dva-tri dana stvorila je atmosferu iščekivanja i veselja. Godinu dana pripremalo se četrdeset i šest firmanika i sedamnaest prvopričesnika za



Hodočasnici iz misija Lüdenschied i Mühlheim/Ruhr pred Gospinom bazilikom u Lurdu

taj dan. Vjeronauk sedmično na tri mjesta, a nedjeljom poruka i poziv čitavoj zajednici.

Nije nam došao Kardinal, vrijeme je bilo kišovito, ali uza sve to program se odvijao normalno: u crkvi, u dvorani i u domu svećenika misionara. Uz biskupa Kokšu iz Zagreba svojim nas je prisustvom počastio provincijal franjevac trećoredaca o. Vlatko Badurina, naddušobrižnik iz Frankfurta o. Bernardo Dukić, mjesni dekan i župnik i sedam naših svećenika u inozemnoj pastvi.

Pozdrav u „Holzkirche“ upravlja je biskupu i svim nama zamjenica gradonačelnika gđa Lisa Seuster. Prvopričesnici i firmanici tom su prilikom predali biskupu svoj novčani dar uz monografiju Sauerlanda i sve obradovali pjesmom i igrom.

Čitavoj svečanosti prisustvovao je i šef mjesnog karitasa Bruno Jäger, kao i predstavnici hrvatske i njemačke župe.

Na koncu nas je za večerom posjetio šef ureda za strance Gerd Wildfang. On je nakon završenog turnira s čitavom svojom nogometnom ekipom i peharom došao da izrazi poštovanje i priznanje našim ljudima i našem radu. Za pohvalu je spomenuti naše ljude iz Plettenberga koji su došli autobusom i do kasno u noć slavili svi zajedno kao jedna obitelj.

Dao Bog da krizma i susreti mladih koji su nakon toga uslijedili urode plodom kršćanskoga života i darovima Duha.

o. Bernard Rubinić

FRANKFURT

Folkloriši na izletu

U nedjelju 22. 6. 1986. našli su se folkloriši „Croatia-Ensemble I“ ponovno na jednom prekrasnom zajedničkom izletu koji je organizirao gospodin Ilija Drežnjak, a glavni suradnici su bili gospođa Ana Drežnjak i gospođica Dražena Brešić. Izlet je započeo lijepom Misom koju je predvodio p. B. Dukić.

Cilj je bio „Freizeitpark Lochmühle“ kod Saalburga, divno i ogromno izletišta. Povod: da se još jednom sastanemo te provedemo dan zajedno, prije nego se razidemo na odmor. Većina nas se odazvala tom pozivu i zaišla smo se „proveli“. Bilo je igre i smijeha na pretek. Uz to ukusnog mesa s roštilja i rashlađenog pića, koje je po ovoj vrućini „dušu dalo“. Igrali smo odbojku, nogomet, igru graničara i kupali se nedobrovoljno. Vrijeme nam je prošlo vrlo brzo. Prije nego smo se razišli, još smo jednom okrenuli roštilj koji nas je okrijepio.

Ovom izletu, zahvaljujući našim organizatorima, nije ništa nedostajalo, pa bismo i ubuduće pozdravili takav zajednički susret.

Irena Gilar



U nogometu malih osvojili su ovi mladi iz Lüdenschieda na Susretu mladeži u Frankfurtu ove godine 2. mjesto



GIESSEN/HANAU

Nisu zavidni velikima

Zagrebački pomoćni biskup dr. Đuro Kokša podijelio je 21. lipnja ove godine, u crkvi sv. Bonifacija u Giessenu, sakrament sv. potvrde sedamnaestorici mladih iz giessenske i hanauške misije. S biskupom je koncelebriralo pet svećenika. VIS „Alfa i Omega“ uzveličao je svojim dopadljivim sviranjem i pjevanjem euharistijsko slavlje toga dana u kom je sudjelovalo oko 200 vjernika. Prinos darova koji su obavili krizmanici bio je vrlo skladan, a u brojnim pozdravima i recitacijama bila je naglašena misao kako je lijepo i potrebno da naši domovinski biskupi posjećuju i male misijske zajednice iseljene hrvatske Crkve. „Tako nismo zavidni velikim misijama“, reče doslovce jedna djevojka.

VIS „Alfa i Omega“ iz Offenbacha za vrijeme sv. Mise u Giessenu

NEUSS

Proslava srebrenog pira

Đuro i Đurđica Dolički proslavili su srebrni jubilej zajedničkog života u subotu 10. svibnja. Okruženi sinovima, brojnim uzvanicima i prijateljima, obnovili su svoj „da“ za vrijeme sv. Mise u crkvi sv. Kamila u Neussu.

U prigodnoj homiliji misionar fra Stjepan Maleš je zahvalio u ime slavljenika Gospodinu Bogu na daru zajedničkog života kroz punih 25 godina. Bez Njegove milosti ne bi bilo moguće prevaliti toliki životni put.

Hrvatskoj katoličkoj misiji u Neussu dobro je poznata obitelj Dolički. Od samih početaka njenog djelovanja obitelj Dolički je veoma aktivni član. Folklor, glazbeni život, priredbe, hodočašća, samo su neke od brojnih

aktivnosti u koje je uključena ova obitelj. Sinovi Mario i Dario bili su aktivni ministranti i čitači, a sin Romeo i danas aktivno djeluje kao ministrant. Dario i Romeo su članovi i folklornih grupa koje djeluju u misiji. I za vrijeme ove svečanosti u crkvi bilo je lijepo vidjeti ove mladiće kako čitaju i ministriraju.

Poslije službe Božje nastavilo se u dvorani gdje su pročitane čestitke bivših misionara fra Rafaela Begića i fra Tomislava Duke, kao i mnogobrojnih prijatelja i znanaca. Uz domaću čašicu i dobro raspoloženje nastavilo se slaviti dugo u noć.

Obitelj Dolički želimo i dalje obilježiti pomoći i blagoslova uz nadu da će dalje ostati odani Hrvatskoj misiji u Neussu.

fra Stjepan Maleš, misionar



„Srebrni“ svečari Đurđica i Đuro Dolički sa svojom djecom na dan svoga slavlja

REGENSBURG

„Ne gasite svijeću“

Nestrpljivo smo očekivali 1. lipnja kada se u našoj misiji imao dijeliti sakrament sv. potvrde.

U subotu 31. svibnja stigao nam je msgr. Stanković, ravnatelj Hrvatske inozemne pastve. Poslije podne ispovijed za sve, a nakon toga sastali smo se u našem centru u prijateljskom razgovoru s djecom i roditeljima.

U nedjelju 1. lipnja, u 11 sati, započelo je slavlje. Krizmanici, njih desetero, došli su u procesiji s djelatiteljem sv. potvrde msgr. Stankovićem, bivšim misionarom Dragom Marićem i župnikom Josipom Antoncem. Svećenici s krizmanicima zauzeli su mjesta u svetištu.

Sve je bilo svečano i u nekom iščekivanju. Poslije propovijedi koja je prodirala do dna duše, započeo je obred sv. potvrde. Župnik je prozivao krizmanike na što je svaki odgovorio: „Evo me“. Nakon podijeljene sv.

potvrde blagoslovljeni su medaljoni sa simbolom Duha Svetoga i podijeljeni krizmanicima kao spomen na ovaj događaj. Za vrijeme euharistijske molitve krizmanici su okružili oltar.

Na koncu sv. Mise župnik je pozvao vjernike da u ovom svečanom času pozdrave domovinu, na što je iz duše odjeknula „Lijepa naša“. Osam dana nakon slavlja sv. potvrde imali smo u našoj crkvi ponovljenu prvu pričest. Šestero djece, tri dječaka i tri djevojčice. I nebo je slavilo s nama jer je osvanulo lijepo sunčano jutro.

Nakon uvodne riječi župnikove šestero starije djece pozdravilo je prvopričesnike.

Prije obnove krsnog zavjeta odrecitirala je Anita „Ne gasite svijeću“ iza čega su pristupili roditelji i upalili svijeću na uskrasnoj svijeći i uz poljubac je predali svome djetetu.

U nedjelju 15. 6. pošli smo svi skupa na izlet u Trasching.

s. Miroljuba M.

FREISING (Bavarska)

Volim majku

*Volim jako svoju majku,
ona mene isto voli,
da joj budem dobro dijete,
majka za me Boga moli.*

*U veselju mome
sa mnom se veseli,
a sve boli moje
majka sa mnom dijeli.*

*O meni se majka brine,
njeuguje i sprema,
jedno li je ono dijete
koje majke nema.*

*Kasno s posla majka dođe,
san je u krilo prima svoje,
al' molitvu usne šapću:
čuvaj, Bože, dijete moje.*

Vesna Kajinić, Freising

Hrvatsko hodočašće u Lurd (16.-20.5.86.)

Od Babilona do Lurda

Podzemna crkva sv. Pija X - u nju može stati 20.000 ljudi - bila je 18.5., na Duhove, puna. Među mnoštvom rasa i jezika - bili su i Kinezi - našli smo se i mi Hrvati. Pjevalo se i molilo na raznim jezicima. Zajedničko pjevanje „aleluja“, „gloria“ i drugih pripjeva stvaralo je jedinstvo. I svatko je mogao osjetiti za vrijeme ove svečane sv. Mise ljepotu jedinstva u različitosti, nacionalnosti u kozmopolitizmu, nacionalne Crkve u sveopćoj (katoličkoj), mogao je osjetiti mnoštvo darova jednog te istog Duha.

Meni je to potaklo na razmišljanje o Babilonskoj kuli. Sv. Pismo izvještava kako su se ljudi dogovorili: „Hajde da sebi podignemo grad i toranj s vrhom do neba! Pribavimo sebi ime, da se ne raspršimo po svojoj zemlji!“ (Post 11,4). Tako govori knjiga Postanka i nastavlja s Božjim (Jahvinim) odgovorom na to: „Hajde da siđemo i jezik im pobrkamo da jedan drugome govora ne razumije“ (11,7).

Ovaj slikoviti govor Starog Zavjeta govori o tome kako su si ljudi sami govor pobrkali. Htjeli su se, naime, uzdignuti iznad drugih naroda, „prijaviti si ime“, podignuti si spomenik (do neba), htjeli su postati kao Bog. Ustvari ovo je nastavak izvještaja o prvom (istočnom) grijehu. Zmija je savjetovala Adamu i Evi neka jedu sa zabranjenog stabla, pa će „biti kao bogovi“ (Post 3,5). I tako se to ponavlja: diže se čovjek iznad čovjeka, narod iznad naroda, grade se kule i spomenici, Černobil i rakete, ljudi žele postati bogovi i na kraju moraju spoznati svoju „golotinju“ i snositi teške posljedice svoje oholosti. Treba li Bog uopće kažnjavati oholost? Babilonska kula, Černobil, megalomanski projekti (promašaji), rakete - „Hajde da sebi podignemo...“, daju odgovor.

U Lurdu, na Duhove, osjećao se dah prvog silaska Duha Svetoga na apostole: „Svi se oni napuniše Duha Svetoga te počeo govoriti tuđim jezicima, kako ih je već Duh nadahnjivao da govore“ (Dj Ap 2,4). I mi smo razumjeli različite jezike u Lurdu, jer govorilo se samo jednim jezikom, jezikom ljubavi. Zbilja je potrebno od vremena do vremena doživjeti jedno tako slavlje rasa i jezika, da čovjek doživi ljepotu i uzvišenost svoje vjere.

„Hrvati se, evo, k tebi utiču...“

U tom mnoštvu naroda i jezika bilo je relativno mnogo Hrvata: po jedan autobus iz Aachena, Aalena, Krefelda, Lüdenscheida/Gelsenkirchena, Sindelfingena, Liegea (Belgija) i Švicarske. Sreli smo i jednu hrvatsku obitelj iz Nice. Nismo mi bili Babilonska kula, premda takva kula može postojati u misijskoj (župskoj) zajednici, u jednom narodu - Dalmatinac, Hercegovac, Slavonac... i među narodima. Pisac ovih redaka je nešto slično i doživio prošle godine, pa je to i napisao. I drago mu je bilo kad je jedan svećenik čitajući članak rekao da je to isto tako osjetio.



Hrvatski hodočasnici iz više misija pred bazilikom u Lurdu. Svi su osjećali dah prvog silaska Duha Svetoga nad apostole. Zajedništvo je bilo na zamjernoj razini.

Zanimljivo je i pohvalno napomenuti da je postojala i telefonska veza prije putovanja (samo ne sa Švicarskom). Ne moramo imati „Lourdes-Verein“ poput Nijemaca, koji sve koordinira, nemamo tih mogućnosti, ali možemo bar improviziranjem doći do nekog zajedništva na radost puka. Aachen i Liege i Sindelfingen su npr. sve zajednički organizirali.

Već u subotu navečer, 17. 5., odjeknula je naslovna pjesma preko zvučnika, a mnoštvo je u procesiji odgovaralo: „Ave, ave, ave Maria.“ I ovdje je postojao dogovor kao i za zajedničku sv. Misu pred Masabjelskom špiljom 18. 5., za procesiju istoga dana i sv. Misu u bazilici 19. 5. I pokazalo se da se s dobrom voljom - bez mnogo truda - može puno učiniti i da su ljudi zadovoljni kad u takvim zgodama dožive i nacionalno zajedništvo. Kad se „Švicarci“ nisu pojavili u procesiji drugoga dana, neki su pitali: „Gdje su Hrvati iz Švicarske?“ jer nisu znali da su oni na Duhove krenuli kući.

Molitva Kraljici Hrvata

Oproštaj s Lurdom nekako teško pada. Svatko se oprašta na svoj način od svetih mjesta: paljenjem svijeće, uzimanjem vode, molit-

vom... Misije Aachen, Sindelfingen i Liege oprostije se zajednički: na livadi nasuprot špilji, s velikom svijećom, znakom molitve i žrtve i naslovljenom molitvom Kraljici Hrvata: „Čuvaj moj narod...“, koju je gospođica Majstorović tako osjećajno izmolila da je nekima i suza kanula. Svijeću smo odnijeli u procesiji do špilje uz pjevanje Gospinih pjesama, upalili i onda krenuli prema hotelu i kući.

Bernardičin grob u Neversu

Poznato je da naši ljudi godišnji odmor štete za posjet rodnom kraju, za gradnju, dovršetak kuće... Prisiljeni smo, dakle, tražiti blagdan za hodočašće i putovati po čitavu noć. Tako je za ovo hodočašće trebalo uzeti samo jedan dan od godišnjeg odmora. Lurd je daleko - 1250 km, nekima i dalje, pa ipak treba posjetiti Bernardičin grob u Neversu, gdje je ona živjela kao redovnica poslije ukazanja i umrla. Sve je tu skromno, neobično. Nema ni mase hodočasnika, ali da se Lurd shvati, treba poći i ovim zaobilaznim, dužim putem. I ovdje se nađoše 4 hrvatske misije i zajedničkom Misom oprostije se od one koja je Gospu vidjela - i jedni od drugih.

M. K.

VILLINGEN-SCHWENNINGEN

Prva pričest i krizma - zajedno

Nedjelja 8. lipnja ove godine ostala je u lijepom sjećanju hrvatskom i njemačkom vjerniku u Villinguenu. Bio je to dan kada su mladići i djevojke ove misijske zajednice u Benediktinskoj crkvi primili sakrament prve svete pričesti (12) i svete potvrde (18). Svečano euharistijsko slavlje predvodio je domovinski biskup Josip Arnerić u koncelebraciji sa župnikom S. Č. Dukićem i njemačkim gostima.

Privopričesnici, obučeni u lijepu odjeću, a krizmanici u prekrasne narodne nošnje,

privlačili su za vrijeme procesije pozornost njemačkih fotografa.

Poslije zajedničkog misnog slavlja, duhovni su pastiri zajedno sa roditeljima i djecom pošli u Münsterzentrum na zajednički ručak. Ovo zajedničko blagovanje nije bilo samo znak povezanosti, kako je rekao misionar Dukić, već se time željelo zahvaliti prvopričesnicima i krizmanicima za njihov neumorni trud i pripremanje kroz godinu dana za ovaj svečani čin.

Poslijepodnevni program bio je ispunjen pjesmom i plesom, a posebnom oduševljenju nemalo je doprinijela novoosnovana folklorna grupa „Croatia“ izvođenjem narodnih kola.

METTMANN/LEVERKUSEN

Na vratima Pirineja

(Hodočašće u Lurd od 28. 5. - 1. 6. 86.)

U Lurdu smo. Zovu ga „vrata Pirineja”. Prekrasni krajolici, šume, vrhovi planina, gorski potoci, hoteli, crkve, trgovine devocionalija, šaroliko mnoštvo hodočasnika. Sami kontrasti.

Smješten u dolini, na podnožju Pirineja, Lurd godišnje posjeti šest milijuna hodočasnika i turista. Iako ima samo dvadeset tisuća stanovnika, po broju hotela nalazi se na trećem mjestu u Francuskoj - odmah iza Pariza i Nice. Ima preko 400 hotela. Hoteli su potrebni za smještaj hodočasnika iz čitavog svijeta, jer Lurd je najposjećenije svetište svijeta.

To je pravi marijanski grad. A može se reći da je Lurd nastao za četrnaest dana. U vremenu kada je Bernardica Soubirous imala viđenja. Prvo viđenje Majke Božje imala je 11. veljače 1858. godine. Gospa se ukazala Bernardici 18 puta. Povjerila joj je tri tajne i kazala joj svoje ime: „Ja sam Bezgrešno Začeće”.

Na istom mjestu gdje se Gospa ukazala stavljen je Gospin kip koji prikazuje Ukazanje u onom obliku u kome se Gospa ukazala.

U dnu Špilje, lijevo od oltara, nalazi se čudotvorno vrelo, provrelo 25. veljače 1858., za vrijeme devetog ukazanja. Bernardica, na zahtjev „Gospođe” koja joj reče Jdi piti na izvor i tamo se operi! - kopala je prstima po tlu, sve dok voda nije provrela. Voda s tog izvora skuplja se u više rezervoara, odakle onda puni kupališta i česme s kojih se pije čudotvorna voda.

Promatrao sam kako veliko mnoštvo hodočasnika prolazi kroz špilju, dodiruje stijene špilje, baca pogled prema kipu tiho šapćući molitve na svim jezicima i sjetih se riječi Paula Claudela:

„Ništa ne govoriti,
Tvoje lice gledati,
o Marijo, uza Te biti
na ovom mjestu gdje si Ti!”



Düsseldorfski hodočasnici u najposjećenijem svetištu svijeta - Lurdu



Tisućama hodočasnika u Lurdu pridružili su se i naši vjernici iz misije Leverkusena/Mettmanna i osvjedočili se u istinitost Massipove riječi da je „u Lurdu posvuda čudo”

Priključili smo se tisućama u poslijepodnevnoj euharistijskoj procesiji s bolesnicima, te u večernjoj procesiji svijeća. Molitve na svim jezicima. Pjesme na svim jezicima. Tako je bilo i u četvrtak, i u petak, i u subotu. To je bilo intenzivno vrijeme susreta s Bogom, s Marijom, s Crkvom. Slavili smo svetu Misu sa hrvatskim hodočasnici iz Düsseldorfa, Kölna, Wuppertala, Hagena i Ludwigshafena. Svećenici: fra Nikola Čurčija, fra Ljubo Sesar, vlč. Stjepan Vrdoljak i fra Jozo Župić bili su svima na uslugu kod sakramenta pomirenja. Obavili smo zajedno i križni put.

Bilo je vremena i za razgledanje: bazilike Bezgrešnog Začeca, Kripte, bazilike svete krunice, podzemne bazilike sv. Pija X., paviljona naše Gospe, kuće sv. Bernardice i dr...

Gledali smo i film o Bernardici i Lurdu.

To je bio samo film. Film o Lurdu gledali smo uživo sva tri dana svojim očima. Tisuće zdravih i bolesnih, starih i mladih, svih boja,

svih naroda, svih jezika veličaju Gospu i pjevaju joj „Ave”. Nismo tih dana doživjeli da je netko ostavio kolica i prohodao ili da se dogodilo neko drugo tjelesno ozdravljenje, ali smo doživjeli ono što zapisa Renée Massip:

„Čudo je posvuda u Lurdu. Posvuda gdje se nemirno srce, pritisnuto srce oslobađa nemira, gdje se smrknuto lice preobražava u smijeh, gdje se zle misli i okrutan pogled preobražavaju u humor i postaju ljubav; gdje se bolesnici, i to teški, smiju, šale, s tobom govore. Njihovo srce je lako kao snijeg.”

To smo doživjeli. Uvjerili smo se da u Lurdu mnogi nalazi smisao svome životu makar razapetu na dva kotača.

Osim stvarčica koje smo kupili za uspomenu sebi i svojim, mnogo će toga lijepoga ostati zapisano u srcima mnogih koji će vjerujem i dogodne opet krenuti u ovo mjesto, nazvano „vrata Pirineja”.

Na povratku smo navratili i u Pariz. Slavili svetu Misu sa hodočasnici koje su doveli vlč. Stjepan Vrdoljak i Nikola Čurčija, a koje smo susreli u Lurdu. Misu smo slavili u crkvi Nôtre Dame.

Poslije Mise autobusom smo krenuli ulicama Pariza i zadržali se u razgledanju Pariza oko tri sata. A potrebno bi bilo najmanje pet dana da bismo ga bolje upoznali.

Sretno smo se vratili u misiju Mettmann - Leverkusen. Hodočasnici iz te misije, iz četiri grada u kojima se svake nedjelje slavi sveta Misa - Ratingen, Mettmanna, Velberta i Leverkusena, sigurno će imati što pričati svojim kod kuće.

A da su zadovoljni, može se zaključiti i po željama da i dogodne krenu put Lurda.

Jozo Župić

„MAINZ II” u Lyonu i Lurdu

Dne 17. 6. 1986. godine pobjednička grupa na olimpijadi 1986., MAINZ II, otputovala je zajedno s ostalim sudionicima misije Mainz (MAINZ I - 5. mjesto i MAINZ III - 27. mjesto) na zasluženo nagradno putovanje u LYON i LURD. 17. 6. 1986. već u 7 sati otputovalo se iz Mainza. Putovanje prema povijesnom i privlačnom gradu Lyonu, tom prijateljskom gradu grada Frankfurta na Majni, bilo je vrlo ugodno. Pjesma, glazba i radost ispunjala su razdragana srca mladih. Vozač autobusa sigurnom i iskusnom rukom doveo nas je u divni grad Lyon osvežavan dvjema rijekama - Rhonom i Sonom. Već u toku vožnje prema Lyonu župnik pater Pavić upoznao je mlade s osobitostima tog starog i povijesnog grada.

Istoga dana oko 16.30 sati prispjeli smo u samostan časnih sestara sv. Karla, Association „LA DORIANE”, gdje je bilo osigurano prenoćište i hrana. Sestre sv. Karla su znale za naš dolazak i kroz 2 dana našeg boravka u Lyonu pokazale su nam širinu svoje sestrinske pažnje da nam boravak u Lyonu bude što ugodniji.

Već 18. 6. 1986. trebalo je ostvariti zacrtani plan i program. U 8.30 sati mladi su sa župnikom i katehisticom sestrom Dionizijom pošli autobusom u pohod gradu Lyonu. Prva privlačna točka bila je bazilika „Naše Gospe” od Fourvière.

Na 295 metara visokom brežuljku izdiže se crkva naše Gospe od Fourvière kao snažni ponos i snaga gdje su usađeni i prvi korijeni Francuske prije 20 stoljeća. Bazilika je u svojoj ponutrici kao i u svojoj vanjštini rijetki savršeni primjer romansko-gostko-bizantinskog miješanog stila! Bazilika osim svojih šarolikih mozaika, koji pričaju o protekloj povijesti Francuske i francuske Crkve, puna je umjetničkih rijetkosti na kojima se svaki

iskreni ljubitelj umjetnosti, arhitekture i skulpture može i te kako inspirirati i tu mnogo toga naučiti.

Nakon razgledanja bazilike i obaju starih rimskih kazališta, mladi su se osvežili i okrijepili, jer smo u 14 sati trebali autobusom voziti 3 sata gradom. Ured za promet grada Lyona, u sporazumu s prijateljskim gradom Frankfurtom, stavio nam je na raspolaganje gospođu SIMON, podrijetlom iz Vijetnama. Govorila je odlično njemački i provela nas je cijelim gradom, od znamenitosti do znamenitosti.

LYON, galsko - rimski grad, zvao se latinskim imenom LUGDUNUM, prema keltskom bogu LUG. Glavni grad Galije zadnjih godina Rimskog carstva postao je kamenom smutnje između plemena Burgunda i Franka, sve dok se crkvena vlast kao najjača nije izdigla. Lyonom je upravljao biskup. Građene su crkve, mostovi i palače za crkvene knezove. Koncem 14. stoljeća došao je Lyon pod francusku krunu. U 15. stoljeću, zahvaljujući industriji svile i sajmovima, LYON privlači talijanske bankare koji su se tu ukotvili. I tako je LYON postao novčano i trgovačko središte Francuske.

Stari grad LYON leži u jednom uglu Sone, na podnožju brda Fourvière, na kojem je stajao rimski grad. On, s oko 300 historijskih gradskih kuća sačinjava najznačajniju renesansnu četvrt Francuske.

Posebno je bilo interesanto kada nas je gospođa Simon dovela u svojevrsnu četvrt grada - CROIX ROUSSE (Weber četvrt), upadnu sa svojim mnogobrojnim prolazima ispod kuća i dvorišta. To su takozvane Traboules, što dolazi od latinske riječi transambulare, a to znači proći. Riječi Traboules su kratice za ulice te četvrti. Ti prolazi Traboules za vrijeme weberskih nemira tridesetih godina prošlog stoljeća, pa čak i u drugom sv-

jetskom ratu, bili su sigurni put za bijeg. Prije industrijalizacije radilo je u CROIX ROUSSE 60.000 ručnih tkanjača. Nekolicina njih i danas postoji.

Za sve nas bio je posebno zanimljivo VRT RUŽA u kojemu je veliku broj djece i mladih šetao, a da nitko nije otkinuo a ma ni jedne latice. Odatle nas je gospođa Simon odvela u gradsku četvrt u kojoj je gradska uprava podigla nove tipove gradskih socijalnih zgrada koje svojim vanjskim izgledom ugodno djeluju na prolaznike. Ta četvrt grada zove se LA PART DIEU. Zatim smo otišli posjetiti katedralu Sv. Ivana koja se počela graditi godine 1180. U njoj je već godine 1245. papa Inocent IV, u još nedovršenoj, okupio biskupe na prvi Lyonski koncil. Upala nam je u oči velika rozeta na pročelju s promjerom od 8 metara, a nadasve mnoge figure bez glava. Godine 1562. kalvinisti su poodbijali sve glave figurama do kojih su mlogli doći, a 12 figura je odneseno. U ponutrici katedrale dominira gotika. Desno uz glavni ulaz nalazi se kapela Bourbona, posebni arhitektonski nakit s kamenim filigranima. Kardinal Karlo burbonski podigao je ovu kapelu za svoje posljednje počivalište, ali nije ju uređivao iznutra slikama ni bojom, već kamenim rezbarjenjem - filigranima u kamenu.

Kruna našeg obilaska grada bio je posjet lyonskoj ustanovi MAISON POUR TOUS, Maison des Jeunes et de la Culture, gdje smo se susreli s direktorom te kuće gosp. Marc COLIN i dvojicom predstavnika mladih - gosp. Rahil Mustafa i Lassonac Nadir. Nakon kratkog pozdrava i predstavljanja mladi su gosp. direktoru Marc Colin i drugoj dvojici postavljali razna pitanja u vezi sa životom i radom mladih stranaca u tom gradu i o problemima s kojima se susreće francuska omladina grada Lyona. Nakon susreta i razgovora gosp. Marc Colin nam je pokazao prostorije u kojima mladi toga grada u slobodno vrijeme mogu razvijati različite aktivnosti: tenis, video, film, kompjuteri, nogomet i slično. U ime mladih i u ime Verkehrsamt prijelaznog grada Frankfurta pater Pavić je predao gosp. Colinu knjigu Ivan Lacković Croatia i primjerke „Žive zajednice”, te Gospođi Simon također, uz molbu da po jedan primjerak spomenute knjige preda upravi grada LYONA i gospođici MONT koja radi u Verkehrsamtu u LYONU. Otišli smo s posebo radosnim raspoloženjem uvjereni da ćemo imati prigodu dočekati jednom i u Mainzu kakvu delegaciju mladih grada LYONA i pokazati im našu pažnju i ljubav. Radosni smo se povratili u St. DIDIER AU MONT D'OR k sestrama sv. Karla gdje smo kroz dva dana slavili euharistiju u njihovoj kapelici.

19. 6. 1986., nakon doručka i nakon što su nam sestre spremile hranu za taj cijeli dan, oprostili smo se od sestara i otputovali prema Lourdu. Pri rastanku pater Pavić je i sestrama poklonio knjige Ivan Lacković Croatia, „Bogorodice u Dalmaciji u 13 stoljeću” i „Međugorje”.
(nastavak na sl. str.)



Mladima iz Mainza i njihovim pratiteljicama tumači gospođa Simon povijest i znamenitosti Lyona

Fra Ambroz Budimir

U društvu, diskusijama, za objedom, uvijek je bio ugodan „provokator“ da bi društvo i zajedništvo bilo življ. Tridesetog travnja o. g., uprav za zajedničkom večerom kriknuo je: „Braćo, gotovo je, svršeno je!“ Osjetio je jaki bol u glavi – moždana kap – primio je sakramente umirućih, hitno prevezen u frankfurtsku Univerzitetsku kliniku i nakon šest dana, 6.5.1986., blago u Gospodinu preminuo u 76. godini života. Poslije nekoliko dana tijelo je pokojnika prevezeno u domovinu, u rodni Sinj, gdje je i pokopan. Koncelebriranu Misu s osamdesetak svećenika predvodio je splitski nadbiskup i metropolita dr. Frane Franić. Od pokojnika su se još oprostili: provincijal fra Šimun Šipić, p. Bernardo Dukić, fra Jure Radić i gvardijan fra Luka Livaja.

Vihor i oluju rata izmijenila je i fra Ambrozov životni put. Poslije završenih studija u Zagrebu i Parizu bio je profesor kandidata za svećenike u Sinju. Odmah poslije rata otišao je u Rim, zatim godinu dana kasnije u Sjedinjene Američke Države i Kanadu. Tamo je djelovao kao svećenik 25 godina. Zadnje dane srce ga je vuklo prema domovini i rodnom kraju. 1971. g. dolazi u Europu i radi za hrvatske vjernike u misiji Stuttgart, zatim u Giessenu, a zadnje tri godine provodi u Frankfurtu kao umirovljenik.



Fra
Ambroz
Budimir



Dok se promatra njegov svećenički život, pada čovjeku na pamet jedna biblijska slika. Mojsije je vodio 40 godina Božji narod kroz pustinju. P. Ambroz Budimir proveo je 40 godina u inozemstvu s hrvatskim narodom. Hranio je svoje vjernike na euharistijskim slavljinama „manom“ Kruha s neba da ne bi sustali i izgubili se u pustinji europskih i američkih velegradova, toj modernoj pustinji i džungli. Vodio je na prave izvore k Onomu koji je rekao: „Svi vi koji ste umorni i opterećeni, dođite k meni!“ I on je u zadnje dane osjećao tegobe i teret lutanja po inozemstvu! Tražio je smirenje i DOM! I, pred blagdan Uzašašća, kad liturgija puna radosti pjeva Isusove riječi: „U kući Oca mojega ima mnogo stanova... idem vam pripremiti mjesto, tamo gdje sam ja da i vi budete!“ pošao je k Ocu. Nadamo se i vjerujemo da je već ušao u dom nebeskog Oca, kojemu je posvetio cijeli svoj život i rad. Bog mu dao pokoj i mir u nebeskom kraljevstvu!

Bernardo Dukić

(nastavak s prednje str.)

Dojmovi koje smo pobrali u LYONU i u St. DIDIER AU MONT D'OR osvježavali su nas na našem daljnjem putovanju prema Lurdu. Putovanje prema Lurdu bilo je gotovo jednako udaljeno od Lyona kao i Lyon od Mainza. Put je bio praćen molitvom, pjesmom i upoznavanjem povijesti lurdskih ukazanja.

U Lurd smo stigli oko 19 sati i smjestili se u vrlo udoban hotel. Nakon večere mladi su se već našli u večernjoj procesiji sa svijećama, a nakon toga se povratili na zasluženi počinak.

Sutradan, 20. 6. 1986., nakon doručka krenuli smo u Baziliku, zatim je uslijedio poklon Pećini ukazanja gdje je svatko imao prigodu da se dotakne i poljubi onaj kamen na kojem se 18 puta ukazala Bijela Djevica siromašnoj Bernardici Soubirous.

Istoga dana, u 10 sati, imali smo euharistijsko slavlje u kapeli St. Mihael, a nakon toga smo razgledali Kriptu i zdušno molili za sve one koji su nam dragi. Zatim smo pošli u baziliku Pija X gdje smo išli od postaje do po-

staje i učinili zajedničku snimku na osvjetljenom glavnom oltaru bazilike.

Potom smo grupno gledali dija pozitive o životu sv. Bernardice s tumačenjem ha hrvatskom jeziku što je ostavilo na mlade poseban i dirljiv dojam. Nakon objeda u hotelu mladi su bili slobodni da još jednom pođu po mjestu ukazanja, da uzmu lurdске vode, da pojedinačno mole pred špiljom, pred izloženim Svetootajstvom, da sudjeluju u procesiji s Presvetim, da obiđu Kalvariju i da sabere što više dobrih i lijepih uspomena.

Boravak u Lyonu i Lurdu imao je duhovno-obrazovni karakter i cilj. Smatram da je to i ostvareno. Uvjeran sam da mladi olimpijaši – pobjednici na biblijskoj olimpijadi u Frankfurtu 3. 5. 1986., kao i njihovi kolege, neće nikada zaboraviti Lyona ni Lurda.

21. 6. 1986. napustili smo Lurd u ranim jutarnjim satima. Zahvaljujući Bogu, Bezgrešnoj Djevici, strpljivosti i spretnosti vozača sretno smo stigli u Mainz navečer istoga dana u 21,30 sati gdje su obaviješteni roditelji već čekali na svoje drage hodočasnike.

p. Stjepan Pavić

VII hrvatsko hodočašće u Schöntal

Da svijet postane bolji!

22. lipanj 1986. osvanuo je sunčan i ugodan kakav se samo poželjeti može. Toga dana hodočastile su tisuće (hrvatskih) vjernika biskupije Rottenburg-Stuttgart u Schöntal, marijansko svetište. Za hrvatske katolike ove biskupije bilo je to 7. po redu hodočašće.

Hodočasnička kolona automobila bila je dugačka nekoliko kilometara. Vozeći se usporeno mogli smo se diviti prirodnim ljepotama ovog svetišta. U daljini okružen zelenilom nazirao se toranj barokne crkve čiju su ljepotu skrivale skele – ove godine se crkva popravljala izvana da bi se obnovila njena ljepota koja je kroz dugi niz stoljeća bila ugrožena i narušena. Prostrana livada pored rijeke Jagst poslužila je kao parkiralište, a zelenilo oko njenih obala kao dobar zaklon hodočasnika od jakog sunca. Sve se odvijalo mirno i dostojanstveno. Činilo mi se da su ljudi nekako drukčiji, smireniji i ozbiljniji nego inače. Svatko za se, a opet svi zajedno, dođosmo se susresti s Marijom Majkom i njenim Sinom.

Od 10–11 sati mogućnost za osobno pomenje s Bogom u sv. ispovijedi. Mnoštvo se zatim polako okupilo na velikom prostoru, u dvorištu ispred crkve iščekujući početak Euharistijskog slavlja. Zbog radova oko popravljanja crkve, nažalost, svi nazočni nisu mogli dobro vidjeti stol Gospodnji i nazočne svećenike, ali zahvaljujući dobrom razlagu ipak su mogli u potpunosti sudjelovati u slavlju. Sv. Misu predvodio je provincijal hrvatske franjevačke provincije fra Rajko Gelamanović iz Zagreba, uz koncelebraciju 20 svećenika. Među njima je i referent za inozemne katolike u biskupiji mons. J. Adam, koji je izrazio, na hrvatskom jeziku, svoju radost što ponovno može biti s nama, zaželio nam da iz ovog hodočašća crpimo snagu za svoj život. Rekao je: „Želim da vaša vjera postane jaka, da vaše ufanje postane čvrsto i vaša ljubav postane vjerna. Želim da zajedničkim bratskim svjedočanstvom hrvatskih i njemačkih katolika ovaj svijet u kojem živimo postane bolji.“

U pozdravnoj riječi organizator ovog hodočašća, misionar iz Heilbronna fra Radovan Čorić, izrazio je svoju radost što se ove godine u Schöntalu okupilo znatno više hodočasnika nego prijašnjih godina, a posebnu dobrodošlicu uputio je onima koji su došli iz susjednih biskupija. Ostavimo stručnjacima nek procjenjuju koliko nas je bilo, to trenutno nije važno, bitno je i puno važnije da se vruća ljubav našeg čovjeka prema Majci Mariji ne gasi već jača. To zadržuje, jer je naš čovjek, boraveći već dugi niz godina u tuđoj zemlji, daleko od svojih ognjišta, od Domovine, mnoge lijepe običaje zanemario, zaboravio. Ali, hvala Bogu, ljubav prema Mariji jača u našem hrvatskom hodočasničkom narodu.

U svojoj propovijedi provincijal fra Ratko Gelamanović posebno je naglasio da Krist koji je umro za nas poručuje da ga slijedimo.

Svatko mora prihvatiti svoj križ, svoju životnu situaciju (pa ma kakva ona bila!) s raspoloženjem Isusove duše. Krist je naša potpora, on će nam pomoći nositi križ, ne smijemo posustati. Mi smo ti u koje Isus ima povjerenje i kroz koje želi govoriti ovome svijetu.

Marija, Majka Isusova nije uvijek shvaćala sve što Bog čini po Isusu, ali je sve prihvaćala, razmišljala o svemu, postala nasljedovateljica, slična Isusu. Učiti trebamo od Marije, ozbiljno živjeti kršćanski život, postati pomazanici. Raspeti smo između domovine i zemlje u kojoj živimo, ali gdje god bili, što god radili i ma koliko se materijalno obogatili, uvijek moramo imati na pameti da ni u jednom trenutku ne smijemo biti previše ljudi, a premalo kršćani, previše svoji a premalo Božji.

Nekoliko mladih ispred svih hodočasnika upravilo je svoje molitve k Bogu, da bi ovo hodočašće bilo izvorom dubljeg zajedništva, povezanosti i ljubavi u našim obiteljima, misijama i među svima nama. Molili smo za očeve i majke da im Bog da snage odgojiti svoju djecu na korist i radost njima, Crkvi i svom narodu, a onima koji su se u svojoj djeci razočarali, neka Gospodin udijeli utjehu i pomoć. Posebnu molitvu upravili smo Bogu za naše svećenike, past. suradnike i socijalne radnike, da im Gospodin da milost i snagu obavljati svoju službu po primjeru Krista koji je došao služiti a ne da bude služen.

Prije svečanog blagoslova složno i dostojanstveno smo otpjevali „Lijepu našu“, zatim smo se razišli da bismo se nakon duhovne obnove i tjelesno okrijepili. Ogromni šator s 2000 mjesta nije mogao primiti sve, mnogi su ostali sjediti vani. Vrijeme je bilo lijepo, pa im to nije bilo teško. Iz godine u godinu vjernici misije Heilbronn sve snažljivije, spretnije i bolje, uslužuju hodočasnike. Specijaliteti s grila i hladno pivo bili su najtraženiji.

Poslijepodnevni zabavni program trajao je nekoliko sati. Nigdje traga umoru, posvuda nasmijana, rapjevana i vedra lica. Zabavljao nas je VIS „Jukić“ iz Sarajeva. Franjevci Ivica, Nikica, Drago i Pero proveli su nas svojim pjesmama po cijeloj našoj Domovini, a guslar Vlado Mikulić izmamio je i pokoji suzu pjevajući uz zvuke gusala pjesme spjevane o našoj tragičnoj sudbini i sudbini naše djece ovdje u inozemstvu.

Nije bilo puno govornika, trojica i to sva tri Nijemci, a pozdravili su nas hrvatski: domkapitular J. Adam, mjesni gradonačelnik i mjesni dekan. Netko uspješnije, netko slabije, ali radost se čitala na licima Hrvata. Drago im je što ovako ugledni gosti pokušavaju govoriti njihov materinski jezik, što im žele biti bliži, razumjeti ih, sprijateljiti se.

Mons. Adam je svoju misao izrekao narodnom izrekom: „Tko pjeva, zlo ne misli“. Poručio je nama Hrvatima da ostanemo kakvi jesmo.

Dao Bog, da ne samo ostanemo kakvi jesmo, već da poslije ovog hodočašća postanemo bolji, svjesniji i zreliji kršćani, Kristovi sljedbenici.

Stanka Vidačković

Socijalni savjetnik...

Ustanova za liječenje mladih ovisnika

Čaša okrepe – čaša nevolje

Različita alkoholna pića dostupna su svim ljudima. Svatko ih može pribaviti i piti, a isto tako može ih i ne piti.

Nekim ljudima ona postaju sredstvo za umirenje, ublaženje napetosti i promjenu raspoloženja. Nekome alkohol pomaže da zaboravi na trenutak nespornost, neugodne obaveze i osamljenost.

Ako netko ne može bez alkohola živjeti, tj. ako ne može izvršavati svoje obaveze, javila se kod njega bolest ovisnosti. U tom je slučaju potrebno liječenje.

Najčešće govorimo o bolesti ovisnosti u odnosu na alkohol, a postoje i druga sredstva koja dovode do oboljenja. To su osobito različite droge i lijekovi.

Bez liječenja se bolest teško odstranjuje. U liječenju je u većoj mjeri nego kod drugih bolesti potrebna mogućnost sporazumijevanja putem govora. Zato se u sve više ustanova u Njemačkoj uvodi za strance materinski jezik u liječenju bolesti ovisnosti. Mladi su stranci izloženi različitim opasnostima isto kao i Nijemci. Činjenica je da oni nisu zaštićeni ni od bolesti ovisnosti, ali isto tako i oni imaju mogućnost liječenja prilagođenog njihovim potrebama.

Ovdje Vas obavještavamo o ustanovi koja se bavi liječenjem mladića Nijemaca i mla-

đića iz Jugoslavije. Obuhvaćeni su mladi muškarci do 35 godina.

Naziv i adresa ustanove je:

**Fachkrankenhaus Michaelshof
Dannenfesler Straße 42
6719 Kirchheimbolanden
Tel. 063 52/3116**

Želite li više doznati o liječenju u toj ustanovi, možete doznati u samoj ustanovi. Terapeut Ivan Idžojtić moći će Vam iznijeti sve pojedinosti o liječenju i pripremi za liječenje. Kao i u mnogim drugim slučajevima možete se obratiti i najbližem karitasovom socijalnom uredu za radnike iz Jugoslavije. U ustanovi se provodi liječenje bolesti ovisnosti od alkohola, lijekova i drugih sredstava.

Brošura o pravima stranaca

Socijalni radnik pri Hrvatskoj kat. misiji Frankfurt/M., prof. Ilija Drežnjak, izdao je u vlastitoj nakladi (na ciklostilu) brošuru pod naslovom „Najnovije promjene u pravima stranaca u Njemačkoj“. Na 33 stranice velikog formata g. Drežnjak jednostavnim jezikom donosi, razlaže i tumači pitanja i propise njemačkog prava zbog kojih naših ljudi najčešće dolaze u socijalne urede: boravak, radna dozvola, trudnoća, dječji doplati, socijalna pomoć, rastava braka, porez, osiguranje, bolovanje, mirovina i dr. Obuhvatio je dakle sve ono čime se naš čovjek, na ovaj ili onaj način, danomice susreće, pa brošura može vrlo dobro poslužiti svakome onom koji se teško snalazi u njemačkim pravnim propisima s obzirom na strance. Brošura se naručuje na adresi: Ilija Drežnjak, Niedenu 27, 6000 Frankfurt/M. 1. Cijena: 3,- DM.



U dobrim knjigama, kojih Bogu hvala ima, može svatko naći odgovore na brojna pitanja koja postavljaju život. Šteta da se na našim velikim hodočasničkim skupovima raspača tako malo pisane riječi. Na slici: hrvatski štand na Građanskoj proslavi o. g. u Esslingenu



Pišu nam čitatelji



Cijenjeno uredništvo!

S velikim sam zanimanjem pročitala svi-banjsko izdanje „Žive zajednice“ i naročitu pažnju posvetila raportu o susretu hrvatske mladeži.

Moram reći da je bila divota sve te slike gledati. I broj sudionika bio je udogno iznenađenje.

Željela bih malo informacija o tim susretima. Kako se prijaviti za ta natjecanja, kad će se susret održati iduće godine itd.

Ne znam da li su ova natjecanja i nastupanja otvorena samo za hrvatsku mladež u Njemačkoj. Ako je tako, bilo bi stvarno šteta, jer poznajem djevojke i mladiće koji bi rado sudjelovali na tom skupu. Osjećamo da imamo toga puno zajedničkog s hrvatskom mladež u drugim državama. Veže nas jezik, vjera, kultura i povijest.

Voljela bih također znati da li se sve to organizira preko hrvatskih misija ili se pojedini timovi trebaju sami prijaviti. Molim vas da mi se javite što prije s informacijom tako da možemo skupljati momčad za timove, početi trenirati i stvarati ideje za nastup. Mogu vam reći da ja i moje prijateljice stvarno uživamo nastupati s programom koji smo same napisale i pripremile.

Zahvaljujem unaprijed za vašu pomoć i suradnju.

Dijana Vukušić, Švedska

Odgovor:

Draga Dijana,

veseli me da se zanimaš za Susret hrvatske katoličke mladeži i za Biblijsku olimpijadu. Kako si već sigurno mogla razabrati iz poslanih

olimpijskih brojeva „Žive zajednice“, neke su misije i izvan S. R. Njemačke već sudjelovale na Biblijskoj olimpijadi i Susretu. Preporučujem Ti da se povežeš sa svojim župnikom. On će Ti dati potrebne informacije i, ako treba, spremi vas za slijedeći Susret. Ove su godine na 15. susretu sudjelovale „nenjemačke“ grupe iz Lyona i Pariza. Prijave za Susret u Frankfurtu trebaju, dakle, ići preko vašeg misionara, tj. u ime mjesne hrvatske misije.

Želim vam unaprijed radostan dolazak na 16. susret hrvatske katoličke mladeži i puno uspjeha.

Doviđenja dogodine!

P. B. Dukić

Poštovani p. Bernardo i p. Ignacije,

Moja mala grupa olimpijasa iz male i rastrkane bamerske misije nosi lijepe uspomene s olimpijade u Frankfurtu. U njihovo ime ja vam iskreno zahvaljujem na uspješnoj organizaciji uz želje za mnogo uspjeha u vašem plemenitom radu. Uz iskren pozdrav i – do godine!

p. Stipe Pavoković, Bamberg

Cijenjeni uredniče,

Jako me je impresionirao kulturno-umjetnički program na 15. susretu mladeži u Grads-koj dvorani u Offenbachu. Iskreno čestitam organizatoru i svim izvođačima. Razglas je ipak, barem na momente, trebao bolje funkcionirati. To se daje i mora ispraviti. Osim toga, treba svakako više pripaziti na čistoću u dvorani, u predvorju i oko dvorane. Otpacima

bilo koje vrste mjesto je u kantama za otpatke, a nikako po hodnicima ili zelenim površinama uz dvoranu. dr. Vladimir Bonačić, Bonn

Poštovano Uredništvo, S radošću i velikim zanimanjem gledali smo 29. ožujka o.g. na Drugom njemačkom programu isječke hrvatske sv. Mise za Uskrs. Hvala patru Ignaciju i svim sudionicima.

U vezi s velikim blagdanom Uskrsa jedno pitanje. Posljednje riječi Isusove na križu (ima ih sedam, a među njima je i „Eli, Eli lama sabaktani – Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio“) neiscrpna su inspiracija piscima i umjetnicima svih vrsta. Tako je glazbenik J. Haydn uglazbio tu dramu nad dramama i dao joj naslov „Die sieben letzten Worte unseres Erlösers am Kreuz“. Te riječi izgovorio je Isus armenskim jezikom, a ne židovskim. Kako to da je materinski jezik Kristov armenski? Armenija je i zemljopisno podaleko od Svete zemlje.

M. M. U., Stuttgart

Odgovor Uredništva: Vi ste zamijenili riječ za riječ. Isus je govorio aramejskim, a ne armenskim jezikom. Aramejski je govorni židovski jezik Isusova vremena koji se poprilično razlikovao od klasičnog židovskog ili hebrejskog jezika kojim je napisana većina knjiga Staroga zavjeta. Prema staroj crkvenoj predaji evanđelist Matej napisao je svoje Evanđelje na aramejskom (židovskom). No, i ono je do nas došlo u grčkom jeziku. Sve druge knjige Novoga zavjeta napisane su u grčkom jeziku.

Poštovano uredništvo,

primila sam najnoviji, olimpijski broj „Žive zajednice“. Mogu Vam reći da mi se jako dopao. Drago mi je da naša mladež u tako velikom broju uzima udjela na svom Susretu. Znači da se ne oglašuje na poziv Crkve.

Očekivala sam da ćete malo podrobnije opisati i uslikati „Žetvene plesove“ koje je izvela folklorna grupa iz Wuppertala. Međutim, osim tvrdnje da su se ti „Žetveni dani“ uz frankfurtskog „Eru“ najviše dojmili publike, o Pištinoj brojnoj momčadi nisam mogla ništa više naći. A oni koji su u Offenbachu gledali te „Žetvene dane u Slavoniji“ kažu da nešto ljepšega nisu mogli ni poželjeti. I ja sam to vidjela. Bilo je zbilja fantastično. Zato Vas molim da mi odgovorite kako je moglo doći do te omaške.

Želim Vam puno uspjeha u Vašem odgovornom i korisnom radu. Ružica, Lüdenscheid

Odgovor:

Draga Ružice,

Istina je da su wuppertalski folkloraši i ovoga puta bili izvanredni. To smo u našem listu i spomenuli. Ove godine nismo detaljnije opisi-

vali folklornih grupa, pa je i „Wuppertal“ prošao gotovo nezapaženo. Ako to ove godine nismo učinili, ne znači da to nismo radili prošlih godina. Pogledajte samo, ako imate pri ruci, izvještaje o wuppertalskim folklorašima u

dosadašnjim olimpijskim brojevima „Žive zajednice“. Unjima oni nisu „prikraćeni“. Njihove slike s ovogodišnjeg Susreta nismo donijeli iz jednostavnog razloga – nismo je imali. Sada smo je dobili, pa je i objavljujemo.



Wuppertalski folkloraši, pod vodstvom popularnog Pište, izvode „Žetvene dane“ na 15. susretu hrvatske kat. mladeži

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

„Lipo ime Mijo”

U crkvi se tog dana govorilo o duhovnim zvanjima. Biskup Mijo, pozvan iz domovine na krizmu u Frankfurt i okolicu, spomenu kako od 60.000 mladih Hrvata u Njemačkoj njih jedva deset biraju svećeničko ili redovničko zvanje. „A ostali”, uletio mu fra Jure u riječ, „lete za markama, ka i njiovi čaće.”

Iza krizmenih obreda i zajedničke Mise s biskupom, pozvao naš vrli župnik sve suradnike na objed. Sestra Mira, uz pomoć Ane, Dražene i Ljubice, priredila čedan al' ukusan ručak. Župnik dočeka goste na ulazu, a u dvorani fra Nediljko pozdravlja uzvanike s čašicom domaće šljive. Oko biskupa posjedali viđeni gosti, naddušobrižnik fra Bernardo, uz njega njemački gradski dekan Greef, fra Janko iz Offenbacha, i tako po redu, od nas socijalnih sve do župskih odbornika, a svaki održao kraći ili dulji govor, dok to fra Juri nije dosadilo, pa mi šapne: „Čekaj, šjor Ive, sad ću ja njiove govorancija okončat, pa kod prve zgode reć koju vedru!”

Kad je došao sladoled, odmah će fra Jure glasno: „Prečasni biskupe, znaš što je reka moj pokojni čaća, kad je prviput okusija sladoled? ‘Sinko, fala Gospi Sinjskoj, nema što, dobra rana ovi sladoled – samo da ga je malo pogrijat!’”

U daljnjim diskusijama o duhovnim zvanjima (svi hvale nagovore naših fratara i redovnica, posebno sestre Praxedes i Božene u katedrali), pokušao fra Jure stalno olakšati razgovor, dok mu fra Janko ne otkreše, onako mirno i čvrsto: „Muči, Jure! Ne mogu svi najednom čakulat! Na smetlištu nema mista za dva pitla!” Fra Jure se ne da: „Pobogu, brate, dosta je o svem tom predikala Praxedes, tvoja župna sestra. Ovakog lipog dana – ih, čovik bi ga namaza na kru’ pa ga s guštom pojija! – ne smimo bit odveć ozbiljni. Veselimo se! Ignacije, daj zapivaj!”

U strahu da fra Jure ne razvuče svojeg umirućeg „Mujezina”, fra Ignacije brzo intonira muškim glasom: „Lipo ime Mijo, Mijo, Bog ga živio!” Svi „skočimo” u pjesmu, a biskup se razveseli od milja. „Oče biskupe”, javi se s donjeg stola Jozo iz Brčkog”, žena mi rodila, da prostiš, šestero zdrave dice. Antu, najvećeg, fra Jure dobro zna, služi mu Misu u crkvi. Kad je kao dite teško obolio,

odnila ga moja Anđa u Podmilačje pa ga zavitovala svetom Ivi: Ako ostane živ, nek bude pop.”

Biskup, učen i pobožan sluga Božji, uzor Crkve, ukori Jozu: „Sinko, nema više zavjeta Gospi, svetom Anti ili Ivi, pa ajd’ gotov župnik! Danas moraju roditelji od malena djetetu usadit klicu svetog zvanja u srce, korak po korak!” Fra Jure se opet umiješa: „Znaš, Jozo, sve po onoj narodnoj: Vlas po vlas, svaki dan pomalo, i na kraju si ćelav!” Al ti je sin možda onda biskup, kao ja”, završi u šali biskup Mijo.

Greef, gradski župnik, zamjenik limburškog biskupa u katedrali, sluša što mu iz svega prevodim pa će onda skeptično: „Naše duhovno zvanje, barem ovdje u Njemačkoj, nema danas onog ugleda kao nekoć. Više smo službenici neg svećenici. Koga to još oduševljava?”

Fra Janko, naš misionar u Offenbachu, bio čovjek u najboljim godinama, samo mu lice umorno i kosa prosjeda, a pokreti spori, valjda zbog tjelesnih tegoba. „Nije zato, neg zbog njegove žustre i energične župne sestre Praxedes”, uzimao bi ga Jure na nišan. Ali fra Janko nije ništa uzimao za zlo, ostajao uvijek strpljiv i miran, prava slika čednog duhovnika, franjevca. Fra Jure ga je uspoređivao u šali s bosanskim fra Nikolom Granićem, zvanim „Mumin”, koji je isto malo jeo i jedva štogod pio, ali kad mu došla volja za vinom, izvadio bi svoju „Mostarku”, lijepi pehar iz mletačkog kristala, podigao bi čašu na sunce, pa je naduške ispraznio.

Fra Janko je skoro svaki dan dolazio iz Offenbacha u našu misiju. Od blizog kolodvora hodao bi mirnim, odmjerenim korakom, pa kad bi ga naši penzioneri, fra Luka i Gabro, na njihovoj šetnji oko kuće sreli, rugali bi mu se: „E, fra Janko, nemoj zaspāt!” Ali on bi mirno uzvraćao: „Bog je stvorija vrime, al o žurbi ništa ni reka!”

Kad su iza juhe neki zapušili, ukori ih fra Janko mirno: „Baš ste ka oni pušači u Beču, koje je fra Abraham usporedio s miševima.” „Zašto baš miševi?” pitali Bečani. Ma još ste stoput gluplji od miševa i štakora – il ste ikad čuli, da ovi kupuju otrov za svoje vlastite pare?”

Stari Mate, crkveni odbornik, rado bi dao jedno dijete Crkvi, pa se tuži fra Juri: „Lako vama govorit i šali se ‘vako, al



Piše Ivo Hladek

što da ja kažem? Moja dica, školovanija od mene nepismenog, imaju u svemu drugače mišljenje – kako bi ja njima dokaza’ da bi koji od njih triba otić u fratre il popove?”

Fra Jure migne biskupu Miji, digne čašu kisele vode pa će Mati: „Sinko, vidiš, i ja sam star ka ti, još stariji, evo doturi mi, osim vode, brane svako piće. Al sve to nije važno. Star si istom kad svi oko tebe, pa i vlastita dica, o svemu drugče misle neg ti. Ako ‘oš ostat mlad pa slat dicu u pope, moraš mislit ka oni, nemoj se od nji udaljiti!”

„A što vi, ljudi sitne vjere, sve ovako kukate?” veli na kraju ručka biskup Mijo. „Ima u naših mladih više duhovnih kandidata neg mislite. Prečasni Greef ima možda pravo, pa ovdje u Njemačkoj duhovna zvanja nemaju mnogo šanse. Ide im predobro, voze mercedes, ferije u Španjolskoj ili Aziji, zabravili svi, i popovi i narod, što je bijeda i nepravda! Ali u nas Hrvata ima Crkva i danas istu zadaću kao u svim stoljećima: Antemurale christianitatis, predziđe kršćanstva! Svete družbe protiv materijalizma, neznanja, nepravde, bilo to pod zastavom svetog Frane, Ignacija Lojolskog il svetog Benedikta! Zar to nije mladima i danas visoki ideal?” „Evala, oče biskupe”, pohvali ga fra Jure, „mi stari moramo dat dobar primjer mladima, inače svi propadosmo!” „A ko je ovdje star?”, brani se fra Janko. Jedva je svršio, kad zvrzne telefon, a sestra Mira povikne u dvoranu: „Fra Janko, zove Vas sestra Praxedes i pita kad ćete se vratiti – triba vas narod!”

Fra Janko se nevoljko oprostio od biskupa, subraće i uzvanika, pa pođe mirnim korakom da vrši svoju dužnost svećenika, makar to nije uvijek lako. A fra Jure iskoristi trenutak, nasloni se unatrag pa zapjeva: „U Stambulu, na dušku leži stari mujezin!”

Uskoro Katholikentag!

U Achenu će se od 10. do 14. rujna ove godine održati Katholikentag, saborovanje njemačkih, i ne samo njemačkih, nego i drugih katolika koji žive u ovoj zemlji. Za inozemne, posebno hrvatske katolike, valja napomenuti da će 11. 9. prof. dr. Josip Turčinović održati predavanje: „Ivan Stojković – Uslužbi jedinstva Crkve.” Istoga dana čitat će misionar Dragan Čuturić iz svoje knjige „Rastrgani životi”, dok će p. Ignacije Vugdelija govoriti o biblijskoj temi s naslovom: „Moj je cijeli svijet” (Iz 19, 3–6). Prije predavanja „Zajednički živjeti danas i sutra” izvest će Hrvatska kat. misija Aachen jedan scenski impuls. Na Katholikentagu, koji se održaje pod motom „Dođi kraljevstvo Tvoje”, bit će govora o pravu glasa za strance na komunalnim izborima i o župi kao čimbeniku u odgovornosti za strance. Za podrobnije informacije treba se obratiti Hrvatskoj kat. misiji Aachen, tel.: 02 41/54 16 12. Hrvatski katolici, sudjelujte u što većem broju na ovom velikom njemačkom katoličkom zboru. I o vašoj se stvari radi!

Slika mjeseca / Bild des Monats



S. Mira sa svojim ljubimicama – trima sestricama
Kroatische Pfarrhelferin mit ihren Lieblingen

Susret na Olimpijadi – susret za život

Na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Frankfurtu 1979. godine susreli su se prvi put i upoznali Petar Čolić i Nevenka Dijaković. Petar je nastupao u folkloru frankfurtske misije, a Nevenka je dopratila mlade vjeronaučne natjecatelje iz misije Hamburg. Nije to bila ljubav „na prvi pogled”, ali veza je uspostavljena, ljubav je rasla i s vremenom su donijeli odluku da će stupiti u bračno zajedništvo. U nazočnosti roditelja, prijatelja i

folklorista frankfurtske misije Nevenka i Petar su 28. lipnja 1986. godine izrekli u kapelici Hrvatskog centra u metropoli na Majni svoj „da” – dok ih smrt ne rastavi. Bilježimo ovu vijest kao radosni rezultat Susreta i kao poziv svim našim mladima da svoje životne partnere traže u svom jatu. Čestitamo.

Petar i Nevenka Čolić na dan sklapanja ženidbe. Upoznali su se na Susretu mladih u Frankfurtu.



**ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (0 69) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf